

Culturele spelregels

Over de achtergrond van hiërarchisch denken

Elze

te Winkel

Een kritisch onderzoek naar de pijlers van de hiërarchie.

||

Dit boek richt de aandacht op de grote en vernietigende invloed die de wil van de sterkste heeft op de persoonlijke en maatschappelijke positie van anderen.

||

Met andere woorden, dit boek onderzoekt oorzaak en gevolg van een hiërarchisch conformerende mensheid die maar verslaafd blijft aan wilskrachtige leiders en willoze dienaren, die met oorlog en [wed]strijd steeds extremer jagen op meer, meer, meer.

Inhoud

1. Culturele spelregels

- 1.1 De oermens
- 1.2 Taakverdeling
- 1.3 De familiestam
- 1.4 Familieleiders

2. Wetenschappelijke verwachtingen

- 2.1 Wetenschappelijk fundament
- 2.2 Hiërarchische regels
- 2.3 Hiërarchische emoties
- 2.4 Hiërarchisch bewustzijn

3. Supermarkt emoties

- 3.1 Supermannen
- 3.2 Supervrouwen
- 3.3 Superbedrijven
- 3.4 Superculturen

4. Stammenstrijd

- 4.1 Vaders machtstrijd
- 4.2 Moeders strijdtoneel
- 4.3 Het kind als nummer
- 4.4 Verdeel de emoties en heers

1 Culturele spelregels

Een van de belangrijkste zekerheden van het hiërarchische denken is de opvatting dat sommige mensen meer privileges hebben dan anderen; meer recht op hulp, invloed, materie en respect dan anderen en daarom het recht hebben dit via informatie, kennis, geld en contacten af te dwingen als ze dit meerpercentage niet krijgen. Dit elitaire denken komt voort uit de hiërarchie, het systeem van het recht van de sterkste, een biologische erfenis van onze voorouders.

1.1 De oermens

Ooit was de man de jager en zorgde de vrouw voor huis en kind. Ze woonde in het land van het recht van de sterkste waar vijanddenken nog gewoon was. Waar iedereen die anders was nog een potentiële bedreiging vormde. Voor vrouwen was dat de man want de man kreeg veel meer oefening in snelheid en spierkracht dan zichzelf en kon dus eerder aan voedsel komen dan zichzelf die haar tijd moest verdelen met kinderen baren en grootbrengen en jagen. Ze moest immers in de buurt van haar kinderen blijven om hun te beschermen tegen gevaren. Dus meer voedsel vergaren in minder tijd. Daarom was de vrouw voor mannen een bedreiging. Zowel omdat ze met kinderen meer voedsel nodig had en er dus meer mensen op het territorium van de jacht kwamen, waardoor de spoeling dunner werd, als door haar wantrouwen, want daarmee kon ze, door haar creatie van een groep ook hem bedreigen. De door wantrouwen beïnvloedde kleintjes worden immers groot.

Nee, de wereld van de oermens was bepaald geen rozegeur en maneschijn.

Want vrouwen presenteerden zich dan wel als het zwakke geslacht, omdat ze kinderen droegen en baarden, de praktijk leerde dat de vrouw zo zwak nog niet was. Ze was immers ook de uitvoerder van jagersgewoontes. Van jagen op territorium, buit en bewondering en het verdelen daarvan.

Dat moest namelijk worden gedeeld. Tussen ouders onderling, tussen ouders en kinderen en tussen het ene en andere kind. En in een door wantrouwen en vijanddenken beheerst gezin is dat geen sinecure. Het was dan ook geen wonder dat veel familieleden regelmatig als kempfanen tegenover elkaar stonden. Om nog maar niet te spreken van de wantrouwers en vijanddenkers van buitenaf, want ook daar waren veel kapers op de kust. Niet alleen kapers van territorium buit en bewondering, maar ook van familieleden, want zo gaat dat in een familie-wereld waar alleen de wil van de sterkste telt.

Door alle huiselijke beslommingen was onze oermoeder een ware grootmeester in het beheersen van terreurmethodes geworden. Ze wist precies hoe ze iedereen naar haar hand moest zetten. Tenminste, zolang vader van huis was, want de sterkste krijgt immers altijd zijn zin, was haar ervaring. Daarom had ze vader het liefst alleen als het haar uitkwam. Als ze hem nodig had voor het krijgen van kinderen, het binnenhalen van buit en bewondering of voor de bescherming tegen aanvallen van binnenuit of buitenaf. Want ze was iedereen die sterker was liever kwijt dan rijk. En onze oervader, met de herinnering aan zijn moeder en zijn bijna altijd afwezige vader nog vers in het geheugen accepteerde dat. Thuis mocht oermoeder de sterkste zijn. Als hij weg was. Want alleen zo mocht hij blijven en dat kwam hem goed uit in een familie-wereld waar alleen de wil van de sterkste telt.

En precies daarom leerde oermoeder haar kinderen dat ze sterk moesten worden, dat de sterkste de baas is. Dat je, als je niet sterk genoeg bent maar beter slim kunt zijn. Door samen te werken bijvoorbeeld. En ze deed voor hoe dat moest. Sommige kinderen waren het niet eens met haar me-

thoden en werden boos. Maar moeder was niet voor een gat te vangen. *Als* ze haar al te sterk of te slim af mochten zijn werden ze gewoon haar territorium afgegooid, want zo beschouwde ze alles; haar gebied, haar bezit en haar recht. Iedereen die niet zo slim was om zich aan haar te onderwerpen werd in staat geacht sterk en slim genoeg te zijn om zichzelf te redden. En omdat vader zich daar maar al te goed bewust van was, leerde hij zijn kinderen hoe je eigen belang en algemeen belang met sterk en slim zijn aan elkaar koppelt. Hoe je je van de domme houdt en anderen de sterksten of de slimsten laat zijn. Hoe je de lieve vrede bewaard. Hoe je een ander te slim af kunt zijn door jaja te zeggen en neenee te doen. Hoe je de sterkste én de slimste kunt zijn.

Maar oermoeder, ook niet op haar achterhoofd gevallen, was een handige manager. Precies conform de rattenwetten van Schrijvers en Greene scheidde ze bij de geboorte de jongens van de meisjes. Voor ieder kind had ze specifieke aandacht, bewondering en verwachtingen in petto. Meisjes waren haar bezit. Die moesten leren wat zij ook had moeten leren en werden onderworpen aan een keur van specifieke verwachtingen, tot in de uiterste precisie geregeld. Degenen die deden wat zij wilde kregen vrijheid en bewondering. Degenen die niet naar haar pijpen dansten werden als straf opgezadeld met vervelende en gevaarlijke taken en veel kritiek. Net als de jongens. Opdat ze maar goed zouden leren wie de baas was. Want daar draait het immers om in een recht-van-de-sterkste familie. Dus werden de jongens en ongehoorzame meisjes zoveel mogelijk naar buiten gestuurd. Daar waar vader ook ergens was.

Oervader, zich terdege bewust geworden waar al die familiäre strijd toe had geleid, voelde zich steeds minder prettig in huis. Een huis dat zijn huis niet meer was; als het dat al ooit geweest was. En zo kwam het dat hij, overspoeld met gevoelens van onveiligheid en onrust aan de ene kant en eenzaamheid en afhankelijkheid aan de andere, steeds vaker en steeds langer wegbleef, tot genoeg van zijn vrouw die haar recht-van-de-sterkste strategie conformistisch beloond zag.

Als een dolende in de woestijn ging vader op zoek ging naar eten, veiligheid en vrienden. Soms kwam hij terug, soms nam hij buit mee, soms bleef hij in leven. Soms, niet altijd. Want hij kreeg te maken met soortgenoten die zich net zo gefrustreerd voelden als hij. Die hun frustraties uitten in vechten, concurreren en anderen te slim af proberen te zijn. Gefrustreerde soortgenoten die vrienden werden. Soms. Niet altijd.

Er ontstond een groep. Een groep gefrustreerde mannen met conformistische spelregels. Om bij de groep te horen moest je sterk en slim zijn en goed kunnen samenwerken. Moest je betrouwbaar zijn en agressievelingen te grazen nemen. Hoe jonger je deze spelregels leerde, des te eerder hoorde je bij de groep. Samen bakenden ze hun territorium af. Als er elders meer te halen vielen verkasten ze. Zo ontstond de nomadengroep. En oorlog, want ook anderen vormden nomadengroepen op zoek naar buit, onafhankelijkheid en veiligheid. De groep die het beste samenwerkte had de grootste buit en territorium en dus de grootste veiligheid. De sterkste groep kreeg dan ook al gauw steeds meer oermannen die bij de club wilden horen. De oermannen die met de samenwerking begonnen waren raakten het overzicht kwijt. Bovendien bleken ze niet meer opgewassen tegen hun jongere soortgenoten. Daarom maakten ze meer regels. De hiërarchie kreeg vorm. Ze bedachten jachtplannen en verdeelden de groep. De jongsten mochten het zwaarste gevecht voeren want die waren het sterkste. Ze werden aangestuurd door ouderen. De buit ging naar de oudsten die de zaak ten gunste van zichzelf verdeelden en lekker in de zon genoten van het grootste stuk territorium en de grootste buit. Omdat ze steeds moesten overleggen wat ze nu weer zouden doen verzamelden ze ook steeds meer mannen om zich heen om de zaak te regelen en de buit klaar te maken. De patriarchale elitegroep was ontstaan.

Hoewel de groep uiterlijk één club leek omdat een van de spelregels was dat iedereen aardig met elkaar moest omgaan, was er al gauw dezelfde haat en nijd als in de familie van weleer. Het veilige gevoel verdween, iedereen gedroeg zich weer zoals vroeger bij oermoeder thuis. Iedereen had weer dezelfde wie-niet-sterk-is-moet-slim-zijn trucjes van

ik-ben-het-vriendje-van-de-sterkste-want-zo-krijg-ik-meer. Steeds meer - oermannen gingen zich als sterke leiders gedragen in de hoop op veel volgers, met alle identificatiegevolgen en groepsafsplittingsen van dien. Hoewel de lol er voor oervader af was bleef hij bij de groep. Stel je voor dat hij er niet meer bij hoorde, dat hij te grazen genomen werd. Hij moest er niet aan denken. Hij was wel wijzer. Hij zorgde wel dat hij vriendjes bleef met de rest. Dus hield oerman zich koest en deed alsof hij niet zag dat de jagersgroep dezelfde trucjes uithaalde als zijn oervrouw en de rest van de familie. En zo kwam het dat hij niet meer zonder zijn groepsgenoten kon, dat hij zich pas volledig voelde als hij deel uitmaakte van de jagende nomadenclub. Dat het zijn identiteit was..... geworden.

En als zodanig kwam hij thuis. Nu zelfbewust, hij was immers een nomade, een reizende jager geworden. Hij had thuis niet meer nodig. Hij kende het recht-van-de-sterkste klappen van de zweep. Zolang hij maar met zijn makkers meedeed had hij niks te verliezen. Dus was het hommeles in de tent als niet alles ging zoals hij wenste. Met het voorbeeld van zijn leiders voor ogen nam hij de allures aan van een elitevader. Hij wilde verwend worden, bewondering voor zijn buit, kracht en prestaties, het lekkerste stuk vlees en seks wanneer hij zin had. En vooral, orde, veiligheid en rust. Zo niet dan was hij zo weer verdwenen of hij haalde zijn vrienden erbij om 'zijn orde' te herstellen.

En zo kon het gebeuren dat onze oervader zich ontpopte als een dominante familievader die vrouw en kinderen met de kennis en ervaring van het jachtterrein de stuipen op het lijf joeg. Iedereen werd geacht zich te gedragen zoals hij dat wilde. De zoons moesten zijn ondergeschikte kopieën worden en zijn vrouw en dochters moesten hem en zijn zoons bedienen. Ook als ze volwassen waren behield hij als oudste man het gezag in de recht van de sterkste familie. Zo niet dan zwaaide er wat. Of hij was verdwenen. Naar de jagersclub of naar een andere vrouw.

Want net als de andere jagers nam hij er een vrouw bij als het hem uitkwam. Als zijn oervrouw weer net bevallen was, of niet aantrekkelijk genoeg meer of te onafhankelijk. Dan ging hij eerst naar die andere vrouw en pas daarna

naar zijn gezin. Want die liet hij niet los. Ben je gek. Alles wat zij voor elkaar had gekregen leek immers zijn eigendom te zijn. Een slimme, handige vrouw verhoogde zijn aanzien bij zijn soortgenoten. Daarom pronkte hij graag met de veren van zijn vrouw. Geen wonder dus dat ook zijn zoons hun vrouw zorgvuldig uitkozen. Want aanzien betekende meer privileges, meer macht en bezit en dus ook een groter jachtterrein. Bovendien had die recht-van-de-sterkste jagersstrijd hem ook behoorlijk wat energie gekost en ellende opgeleverd. Dat wat hij thuis nu juist was ontvlucht. Alleen als het echt niet anders kon ging hij definitief naar een andere vrouw. Maar daar was het meestal al gauw niet veel anders. Ook als hij een vrouw gekozen had die hij meer kon intimideren, leverde het hem meestal niet die veiligheid op die hij gehoopt had. Ze konden namelijk iets wat hij en zijn makkers maar niet voor elkaar kregen, met ijzige arrogantie stilzwijgend hun manipulerende gang blijven gaan.

En zo leerde oerpapa stukje bij beetje de huiselijke recht-van-de-sterkste methodes toepassen waar het hem uitkwam. Leerde hij vrouwen te paaien tot het doen van de dingen die hij wilde dat ze deed. Leerde hij de nonverbale kneepjes van het 'ik-weet-het-beter' spel. Leerde hij met 'wat doe je me aan, kijk eens wat ik allemaal voor je over heb gehad' methodes zijn zin krijgen. Het werd een nieuwe taal. De taal van de verborgen agenda en het verborgen krachtenspel. De taal van vaders wil is wet' maar moeder krijgt altijd haar zin' tegenover 'moeder is de baas maar wat vader zegt zal gebeuren'.

1.2 Taakverdeling

'Vandaag de dag zijn we geëmancipeerd'. 'Iedereen heeft gelijke rechten'. 'Iedereen krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden'. 'Als je minder bereikt hebt dan een ander ligt dat aan je eigen inzet of capaciteiten', zegt de aanbidders van de 'vrije' markt voor vrijhandelsillusies.

Ja-ja, het is echt waar, de man zorgt ook wel eens voor huis-tuin en

kinderzaken. En kijk eens hoe goed vrouwen hun vrouwtje staan in tal van maatschappelijke functies. Alleen in topfuncties wil het nog niet zo vlotten. En hoewel veel mannen thuis net zo handig zijn als elders hebben de meeste mannen helemaal geen zin om voor huis en kroost te zorgen. Laat staan in deeltijd. Daarom zijn er tal van kinderopvangregelingen zodat mannen en vrouwen beiden kunnen werken. Rechtvaardig he. Alleen wel een beetje onrustig want 's-morgens en 's-avonds rent iedereen zich rot van hot naar her, maar ach, elders in de wereld gebeurt dat al jaar en dag, dus het zal wel goed zijn. Toch? Of bespeur ik een beetje heimwee bij de Nederlandse liberaal als vaders en grootvaders weer eens vertellen over vroeger, hoe hun bedje thuis gespreid werd?

Hoewel taken op allerhande manieren verdeeld kunnen worden is er door de eeuwen heen maar weinig veranderd. Waar ook ter wereld zie je nog steeds een krampachtige gespletenheid tussen de wereld uit en thuis. Onder de schijn van gelijkwaardigheid blijkt het nog steeds oorlog tussen man en vrouw, een oorlog die steeds broeieriger wordt. Waar mannen nog steeds massaal het marktveld ingaan om te werken en te spelen, verdelen vrouwen hun tijd nog steeds tussen de zorg voor huis en kinderen en, al dan niet betaald, werk in het marktveld. In veel landen worden de kinderen al jarenlang buiten de schooltijden meer of minder gedeeltelijk opgevoed door vreemden, in de vorm van crèches, privé-oppas, grootouders en/of naschoolse opvang. Sinds enkele tientallen jaren is dat ook in Nederland het geval. Waren de vrouwen die het zich konden veroorloven een halve eeuw terug nog massaal thuis in Nederland, in het moderne hiërarchische gezin zie je een soortgelijke taakverdeling als de arme- en middenstandsvrouw van destijds. Wat een vooruitgang. De moderne versie van de hiërarchie blijkt maar bitter weinig veranderd met de vrouw uit de oertijd. Ze zorgt nog steeds voor huis en haard en heeft, afgezien van het kinderen krijgen, de man helemaal niet nodig.

Ook voor de man is er nauwelijks iets veranderd. Hielp hij vijftig jaar geleden zaterdag met klussen, tuin en aanverwante zaken en bepaalde hij in grote lijn de aankopen en opvoedingsstrategie van de vrije markt, nu is dat

uitgebreid tot allerhande huis, tuin en keukenzaken en loopt hij ook in de supermarkt of het winkelcentrum van de vrije markt met de kinderen te zeulen. Vanzelfsprekend nog steeds alles in de spaarzame vrije uurtjes na het werk. Want *als* hij al werk en zorg evenwichtig wil verdelen blijkt de deur van de werkgever potdicht te zijn. Met succes, want dankzij zijn behoefte aan macht, aanzien en geld blijkt de man met al zijn stoer vertoon en grote mond nog steeds een grote angsthaas te zijn, die zijn toekomst strategisch veilig stelt door alles te doen om erbij te blijven horen. En dus krampachtig in het oeroude straatje van de 'vrije' markt van moeder- en dochterbedrijven blijft lopen. Moeder- en dochterbedrijven die daarmee een politieke macht hebben om de regels, procedures, taakverdeling en identiteiten van het hiërarchische gezin in belangrijke mate te structureren en registreren. Net als vanouds.

Wat is er eigenlijk veranderd sinds de oertijd? Wat is het verschil tussen de man van nu en de oerman die onderdak, veiligheid, voedsel en seks zocht? Die een partner vond die hem dat alles verschafte? Ook zij deed alles. Ook hij deed niks anders dan ruzie zoeken met soortgenoten die niet deden wat hij wilde. Net zoals zijn vader dat had gedaan. Ook hij mocht niet anders dan degenen die anders of sterker waren met communicatief, intellectueel, economisch en cultureel geweld te grazen nemen. Tegenwoordig zijn er nog steeds nomadenstammen in Afrika die op soortgelijke manier leven als de oerman van destijds (RTL4, 26-5-03, Oprah Winfrey). Daar *mág* de man thuis zelfs niets eens meewerken. Dat schaadt zijn aanzien. Net als dat van de elitemannen van de vrije markt van vandaag de dag, die [moeten] ook de beste baan, het mooiste huis [met in dat huis een vrouw met binnen- en buitenshuis haar eigen taak en kind] en de meeste bewondering opeisen. Wat is het verschil met al die politici, werkgevers, werknemers en zzpers die niet durven te zeggen of te claimen dat ze hun kinderen eerst naar school brengen of vrij nemen voor hun gezin (10-6-03: KRO, In de schaduw van het Nieuws). Of politici die alleen in de weekenden 1 dag beschikbaar hebben voor hun gezin? Wat is het verschil tussen die politicus, werkgever, werknemer of zzper, of de gescheiden man die zijn kinderen 1 maal per 14

dagen een weekend op bezoek krijgt en de oerman die alleen af en toe thuis kwam? Zijn de kinderen tegenwoordig werkelijk zoveel beter af? Wordt er nu wel naar hen geluisterd? Zien ze hun vader nu werkelijk meer? Of krijgt de grootste schreeuwer en conformist nog steeds zijn of haar uitverkoren zin en komen niet-hiërarchische kinderen met een rechtvaardig hart voor de zoveelste keer op de laatste plaats?

Oervader komt thuis van de jacht. Hij is murw van alle agressie en dictatuur waarmee hij was omgeven, waardoor hij gedwongen werd als een paljas te doen wat anderen wilden. Oermoeder heeft ondertussen alles geregeld en ondertussen ook nog een kind gebaar. Hij ziet het kind in de wieg en denkt aan zijn vader, aan zijn vrouw, aan de kameraden van de jacht en wat de oude oerbaas zal zeggen; aan zijn reputatie. Dus reageert hij zoals hij denkt dat hij moet reageren: afstandelijk en selectief, want huis en kinderen heten vrouwenzaken te zijn. Hij moet alleen laten zien dat hij de baas is in huis en dat alles gaat zoals hij dat wil. Hij mag niets van 'vrouwenzaken' weten maar alleen bepalen hoe iedereen zich dient te gedragen en te beschermen als het nodig is. Hij herinnert zich weer hoe zijn vader vroeger thuis was, wat voor plaats hijzelf had in het gezin, wat de consequenties waren als hij niet deed wat vader wilde. Hoe oeropa reageerde. Hij denkt aan het gepraat in het veld over vrouwen en kinderen. Hoe oermannen je belachelijk maken als je te betrokken raakt. Want rationeel en emotioneel betrokken zijn bij vrouw en kinderen is taboe in de wereld van de oerman. Mannen mogen alleen betrokken zijn bij andere mannen. Zijn vader had gelijk: als je je niet precies zo gedraagt als andere mannen word je verstoten en kun je de kans op een goede vangst wel vergeten. Kinderen krijgen betekent meer aanzien en meer gezag. Een eigen groep waarover jij de baas bent. En als je het goed doet kan het je nog een flinke buit opleveren ook. Maar dan moet je wel zorgen dat vrouw en kinderen doen wat al die andere mannen willen. Anders ga je af. Oervader recht zijn rug en vraagt afgemeten of het een jongetje of een meisje is.

Tegenwoordig krijgt vader een telefoontje op het werk als de bevalling van

zijn partner is begonnen. Zit hij meteen in een dilemma want eigenlijk kan hij niet gemist worden. Als het aan de baas ligt kunnen mannen namelijk nooit gemist worden, tenzij het cursussen, reisjes, oeverloze vergaderingen of koffiepraatjes met baas en collega's betreft. Maar in verband met de wet moet de baas wel, dus alla, vader mag naar huis. Een aantal vrouwen en een enkele man leeft met hem mee en wenst hem sterkte. De rest kijkt nauwelijks op of eerder verstoord. Met haast een schuldgevoel loopt vader in de richting van zijn auto. Eenmaal onderweg in de auto wordt hij rustiger. Hij belt naar huis om te vragen hoe het er voor staat en te vertellen dat hij er aan komt. Het is niet het eerste kind dus hij kent het klappen van de zweep. Zou het een zoon worden?

1.3 De familiestam

De eerste groep waar je als mens mee te maken krijgt is je familie. Vader, moeder en eventueel andere kinderen vormen een groep waar jij nu ook deel van uitmaakt. Daarboven en daarnaast zijn er nog opa's en oma's plus kinderen en aanhang. Tot je volwassen bent ben je daaraan overgeleverd. Daarna mag je het zelf uitzoeken.

Onze basisinformatie over het leven met al zijn facetten hebben we opgedaan in deze groep. We hebben geleerd door de ogen te kijken van deze ouders, deze familie en deze omgeving. Zo hebben we onze waardeoordeelen gevormd, is ons beeld over goed en kwaad vastgelegd. Zo hebben we andere mensen leren kennen. Zo hebben we ontdekt hoe anderen op ons en op elkaar reageren. En hoe wij daarop reageren. Hebben we allerlei kanten van ons gevoelsleven ontdekt. Hebben we ontdekt welke plaats we innemen in deze groep, welke capaciteiten we mochten ontwikkelen en welke niet. Hebben we ontdekt wat we wilden en wat we wel en niet mochten willen. En vanaf de puberteit maken we onze keuze of we op deze voet verder zullen leven of niet.

In sommige culturen leven familieleden ook na het volwassen worden zoveel

mogelijk bij elkaar. Conformisten hechten veel belang aan een blijvende band met de familie, ook na de volwassenheid. Of ze nu veel of weinig contact hebben, dichtbij of veraf wonen. De familie wordt zo niet alleen steeds groter, ze vormt zich ook meer en meer tot een familiestam, met de stamvader als een patriarch aan het hoofd en eenheidsdenken als basis. Iedereen wordt geacht dezelfde conformisme-principes te onderschrijven, op straffe van gepest, vermeden en verstoten worden. Daarmee wordt zichtbaar hoezeer de oorsprong van het conformisme terugvoert tot het gezin.

In de Nederlandse cultuur gaan we na de volwassenheid ieder onze eigen weg. Sommigen hebben regelmatig contact, anderen alleen op feestdagen of nog minder. Is de familiecultuur op gelijkwaardigheid gebaseerd dan schromen jongvolwassenen niet hun oordeel te geven over hun jeugd en de verkregen basisinformatie en mogelijkheden en oudere volwassenen niet om daar waar nodig de hand in eigen boezem te steken, dan wel van repliek te dienen. In een conformistische familie zal dit tot verwijdering en tweespalt leiden.

Het belangrijkste kenmerk van een conformistische cultuur is een hiërarchische structuur en een autoritaire bureaucratie. Alles moet zo en niet anders. Dag in, dag uit. Je hele leven lang. Iets anders is niet mogelijk binnen de groep waar de sterkste heeft bevolen, de sterkere heeft geregeld en de sterke heeft gedirigeerd. Daarom moet je je wel afscheiden als je dat niet wil uitvoeren. Als je het daar niet mee eens bent. Een mooi voorbeeld daarvan zijn religies.

Religies gaan uit van een familiestam die de stamvader en/of -moeder tot God hebben verheven. Een familiestam die zich tegenover andere familiestammen positioneert als een groepseenheid die doet wat de stamouder wilde. Die er van generatie op generatie dezelfde hiërarchisch gestructureerde, autoritair gebureaucratiseerde gewoontes op na houdt.

Zowel het Jodendom, Christendom, als de Islam aanbidden alle drie dezelfde vader. Alleen noemen ze de één Jahweh, de andere God en de derde Allah. En zeggen de Joden dat Abraham hun aartsvader is, de Christenen dat Jezus de zoon van een goddelijke vader is en de Islamieten dat

Mohammed de profeet van die goddelijke vader is. Maar het Jodendom erkent geen goddelijke zoon of profeet, het Christendom erkent alleen vader Abraham en Jezus en de Islamieten zien zowel Jezus als Mohammed als een goddelijke profeet en Abraham als hun aartsvader. Met andere woorden, alle drie religies zeggen dat ze goddelijke nazaten zijn van dezelfde stamvader. Het zijn als het ware drie broers van één vader. Broers die onenigheid kregen. Onenigheid over wie het meest geliefd was bij hun vader. Broers die hun – al dan niet rechtmatig – verkregen plaats, bewondering en bezit probeerden te verdedigen en ruzieden over gedragsregels, procedures, macht en uitverkorenheid. En dat is niet zo verwonderlijk want in een hiërarchisch gestructureerde, autoritair gebureaucratiseerde cultuur geldt immers de wil van de sterkste. En die begint in het hiërarchische gezin.

1.4 Familieleiders

In een hiërarchisch gezin komen de ouders op de eerste plaats. Met papa als sterkste en slimste. Daarom wordt papa op een gewelddadig kennisvoetstuk gezet [papa weet het beter, papa kan alles]. Hij mag zijn wil duidelijk kenbaar maken [papa is de baas] en in de buitenwereld zijn gang gaan [macht, aanzien en geld verdienen]. Mama is de baarmoeder waar alles om draait. Daarom is moeders wil wet, ook voor vader. Alleen door zo te handelen krijgt hij immers nageslacht. Nageslacht dat op de tweede plaats komt. Dat zich moet conformeren aan de wil van de ouders. Aan de sterkste. Aan papa. Dat heet respect.

In de Van Dale staat respect omschreven als eerbied uit hoogachting of angst. Eerbied is een gevoel van bewondering op geestelijk en zedelijk vlak. Iemand kan eerbied afdwingen of verschuldigd zijn. Ook in de Summa wordt een soortgelijke uitleg gegeven. Respect is dus een – vrijwillig of afgedwongen – waardering of bewondering voor de prestaties of moraliteit van iemand. Het woord bewondering geeft duidelijk weer waar het eigenlijk om gaat, want de kern van bewondering is wonder, oftewel iets bijzonders. Het wonder van een pasgeboren baby, de natuur of het leven.

In de hiërarchie betekent respect en bewondering niet alleen acceptatie van de ander zoals hij is, maar ook geen kritiek leveren op dat wat boven je staat. Daarmee heeft de hiërarchie angst voor de gevolgen – als je geen respect en bewondering hebt voor de wil van de oudste, de sterkste en dat wat boven je staat - tot fundament van de hiërarchische gezinscultuur gemaakt. Een ouder(e) is immers per definitie sterker dan een baby. Die staat letterlijk en figuurlijk boven je. Maar ook later, als je groot en sterk geworden bent en de rollen fysiek zijn omgekeerd, blijft de ouder(e) zijn eerste plaats in de meeste gevallen behouden. Dankzij de familiale en maatschappelijke indoctrinatie, de kinderlijke angst voor de gevolgen en de relationele, intellectuele, economische en bestuurlijke voordeeltjes voor het nageslacht.

Met andere woorden, hiërarchische leiders verdelen de wereld in vaderlijke ouders en kinderlijke moeders. Met de stilzwijgende afspraak dat je niet op elkaars terrein mag komen. In de Islam wordt dit zelfs letterlijk genomen. Daar hebben ze de scheiding tussen man en vrouw zo extreem doorgevoerd dat zelfs elkaar een hand geven al taboe is. Het Jodendom, Christendom en de Vrije Markt met hun aanbidding van geld en goed, ondersteunen dit gescheiden man-vrouw denken in een eigentijds jasje. Want hiërarchische families zonder aanbeddende structuur zijn als een plant zonder water. Daarom zijn hiërarchische families ook zulke goeie maatjes met de vrije markt. Die houdt met veel omhaal van woorden, een directief thuisfront en reactief arbeidsveld immers strikt gescheiden. Die zorgt wel dat er altijd wat te verafgoden valt. Afgezien van de verschillen in uiterlijkheden, symbolen en moraal, zitten de vrije markt, het jodendom, christendom en de islam dan ook op dezelfde golflengte als het hiërarchische gezin. Met het moederbedrijf als kinderlijke leider.

Overeenkomsten?

1. Hiërarchische cultuurvorm, dwz. een cultuur waar de wil van de overtreffende trap de baas is [de oudste, sterkste, slimste, rijkste, grootste, geraffineerste, inhaaligste, succesrijkste.....] en de vergrotende trap zijn of

haar dienstknecht en dienstmaagd.

2. De man is de baas in de familie en het opperhoofd van het gezin.
3. De vrouw is de manager in huis en de maatschappelijk werker van de familie.
4. Machtsstrijd tussen man, vrouw en kinderen: de man is hoog, de vrouw is lager en de kinderen zijn het laagst.
5. Het eigen belang van de man gaat voor het algemeen belang van de familie.
6. Het 'algemeen' belang van de vriendjes van de man gaat voor het eigen belang van de vrouw.
7. Een gesloten cultuur, dwz., we klappen onze misstanden niet uit de familieschool.
8. Eenheidsdenken, dwz., andersdenkenden en kritiek worden uitgesloten dan wel gewelddadig bejegend.

Anno de 21e eeuw heeft de hiërarchie de touwtjes nog steeds stevig in handen. De overtreffende trap wordt nog steeds zorgvuldig gekoesterd en alom gerespecteerd. Eigen belang staat immers gelijk aan algemeen belang, aldus de conform-listisch vergrotend stellende trap. Dus komt het belang van de hogere altijd eerst. Net als in de oertijd. Alleen wordt die nu in het economisch jasje van geld verdienen voor gezin, organisatie- en landsbelang verpakt. Daarom wordt de vrouw nu ook geacht buitenshuis te werken; mits ze het goed geregeld heeft met de kinderen natuurlijk, want het belang van een sterk nageslacht gaat vanzelfsprekend vóór het belang van de vrouw. Daarom voedt moeder de kinderen ook net zo in jongens en meisjesgedrag op als in de oertijd. En staat kritiek op conformisten nog steeds synoniem aan eisen stellen. Aan jouw wil tegenover die van een hogere stellen. Conformisten zijn immers hiërarchisch. En alles wat hiërarchisch is, is hoger dan dat wat niet hiërarchisch is. Daarom mag kritiek nog steeds alleen in de lijn van 'de hogeren' – oftewel de meest succesrijkste conformisten - aan de lageren, oftewel 'de zwakkeren' en ongewensten worden gegeven. Want alleen zolang de grootste conformist in de familie en/of samenleving zich verzekerd weet van onderwerping aan 'zijn of haar'

wensen en verwachtingen kan hij of zij regels en gewoonten opleggen. En alleen als hij of zij regels en gewoonten aan anderen kan opleggen is hij of zij hoger. En dus succesvol. Met andere woorden, een conformist is pas succesvol als hij of zij als hiërarchist anderen zijn of haar wensen en verwachtingen via regels en gewoonten kan opleggen. Pas als dat gelukt is heeft hij of zij zelfvertrouwen.

Daarom wordt iedereen geacht niet te denken maar te doen wat de hogere in petto heeft. En zolang iedereen doet wat de hogere conformist wil, *kan* de hogere ook alles beter. En als hogere conformisten alles beter kunnen, kunnen ze ook bepalen wat en hoeveel iemand mag weten, kunnen en doen. Met andere woorden, hoe conformistischer, hoe meer kans op informatie, kennis en kansen. Met als grootste illusie: een 'evenwichtige', 'verstandige' persoonlijkheid vol hiërarchisch zelfvertrouwen. Lang leve de manipulaties van een conformist.

2 Weten-schappende verwachtingen

Komt het doordat de vrouw kinderen kan krijgen? Heeft de man uit jaloezie zich van oudsher de status van hogere aangemeten? Moet hij daarom steeds weer laten zien hoe geweldig hij wel niet is? Of laat de man zich gewoon teveel meeslepen door de hysterische behoefte aan respect en bewondering van conformistische moeders en vrouwen? Wil hij daarom een band met zijn vader? Kan hij daarom zichzelf niet zijn, niet emotioneel, rationeel en sociaal genieten van de zorg voor kinderen. Durft hij daarom niet kritisch te zijn, zich niet te distantiëren van dwangmatige bewonderaars van respect- en bewonderings-verslaafden?

2.1 Wetenschappelijk fundament

In de wetenschap wordt als maatstaf genomen dat vaders nodig zijn voor de rationele verwachtingen en moeders voor de emoties. Wijngaarden maakt op grond van dit wetenschappelijk gestandaardiseerde uitgangspunt, een onderscheid in een positieve en negatieve vader- en moederbinding (zie De Wit). Bij een positieve binding wordt allerhande hulp verwacht en bij een negatieve binding wordt de relatie met mensen snel als een bedreiging gezien. Uitgaande van Wijngaarden stellen De Wit en Van der Veer dat een positieve vaderbinding een onzelfstandige opstelling is als het gaat om het regelen van allerhande zaken en een onberedeneerd vertrouwen dat alles wel goed zal komen. Als de verwachting tegenvalt ontstaat teleurstelling en wrok. Een negatieve vaderbinding wordt beleefd als vrijheidsbeknotting waartegen men zich moet afzetten. Soms wordt een openlijke confrontatie vermeden en conformeert men zich zonder verzet maar dit gaat niet zonder

een stevig gevoel van balen en wrok. Deze houding wordt gegeneraliseerd naar allerlei 'gezaghebbende' figuren. Hetzelfde geldt ten aanzien van de moederbinding op het gebied van warmte en veiligheid.

Volgens de wetenschap hoeven vaders dus niet emotioneel betrokken te zijn en moeders wel, is vader er voor de taken en moeder niet. Dit houdt in dat vader vanzelfsprekend als de hiërarchisch hogere wordt gezien, hij stelt immers de taken en verwachtingen vast; moeder moet alleen maar lief zijn en zorgen. Moeder is dus niet meer dan de uitvoerder van vaders [emotionele] verwachtingen. En een van deze verwachtingen is dat ze precies zoveel liefde moet geven als vader nodig acht, niet meer en niet minder. De consequentie van dit uitgangspunt is dus dat volgens de wetenschap alles moet gaan zoals vader dat wil en dat hij emotioneel mag afdwingen wat hem goeddunkt. Ook als vader moeder de vrije hand geeft in opvoeding en verwachtingen, ligt de eindverantwoordelijkheid volgens 'de wetenschap' dus bij vader. Zolang vader alles maar met een vriendelijke toon verkondigt kan hij doen wat hij wil. Tot zekere hoogte mag hij zelfs boos worden om zijn zin door te drukken, ook naar moeder want die wordt immers geacht de kinderen op te voeden zoals vader het wil. Alles draait om de verwachtingen van vader volgens de wetenschap. En dat is precies datgene wat iedere conformist benadrukt, of die nu Vrije Markt, Jodendom, Christendom, Islam, Communisme of anderszins genoemd wordt. Zij is immers een hiërarchist

Vaders verwachtingen worden volgens de wetenschappelijke logica ontdaan van emotionele betrokkenheid. De ervaring leert dat juist door het ontbreken van emotionele betrokkenheid problemen ontstaan. Niet voor niets wordt moeder geacht wel emotionele betrokkenheid te geven. Maar zelfs dit wordt door de hiërarchische vader en de wetenschap beperkt tot een bepaalde leeftijd en een bepaalde hoogte want anders heet het weer dat moeder ze te veel verwent. Net als in het leger, de familie en het onderwijs worden hiërarchische kinderen opgevoed tot emotioneel mensen die op hun beurt anderen weer opvoeden tot emotioneelheid. Zij mogen zich immers alleen

ontwikkelen volgens de verwachtingen van vader. Hiërarchische kinderen leren daarmee dat vader zijn zin moet hebben en zij zich daar maar naar hebben te schikken. Ze worden opgevoed tot mensen als nummer die worden geprogrammeerd tot wat anderen van ze verwachten. Daarom mag moeder alleen het eerste jaar knuffelen en zelfs dan moet ze het kind nog regelmatig laten huilen 'omdat het anders te gauw zijn zin krijgt', volgens hiërarchische vaders en tal van wetenschappers.

Psychologisch onderzoek en therapieën blijken ook op deze 'wetenschappelijke' basis gebaseerd te zijn. De gestandaardiseerde uitgangspunten in zorgverdeling leiden tot veel vooroordelen in de hulpverlening. Immers, als hiërarchische kinderen later onzelfstandig blijken te zijn omdat vader niets van ze verwachtte krijgt moeder wel de schuld, want dan heet het dat ze de kinderen niet heeft losgelaten en ze een positieve moederbinding hebben. Dit terwijl het toch vader was die de taakgerichte verwachtingen stelde en moeder zijn verwachtingen en sancties alleen maar moest uitvoeren. Moeder is de schuld als het niet goed gaat want vader is er immers niet; die wast zijn handen in onschuld. En als de kinderen niet luisteren is vader de boeman waarmee mag worden gedreigd want zo wordt kracht gezet achter de eisen dat alles moet gaan zoals papa dat wil. Als vader geen verwachtingen heeft en het kind braaf luistert en blijft spelen tot het volwassen is, komt vader alsnog met zijn eisen. Dan kan blijken dat het kind maar weinig geleerd heeft, dan kan vader hem in een beroep drukken waar hij niet veel kan bereiken. Vader is superieur geworden. 'Blijf maar rustig spelen mijn kind, dan is papa tenminste beter'.

Als moeders van hun kinderen verantwoordelijkheid, eigen keuzes en zelfdiscipline verwachten is dat dus slecht want ze onderwerpen zich immers niet aan 'het gezag' van vaders. Ze leren het kind zich ontwikkelen tot een niveau wat vader misschien niet in zijn hoofd had of tot een beroep dat vader niet zint. Moeders heet ineens negatief en het kind krijgt het etiket negatieve moederbinding opgedrukt, want alleen vader bepaalt immers hoe zijn kind zich mag ontwikkelen. Moeder heeft maar uit te voeren wat vader zegt. Aldus de wetenschap.

Vader weet het beter. Zoals ik al zei: volgens de wetenschap is het vanzelfsprekend dat vaders alles voor het zeggen hebben en geen emotionele betrokkenheid naar anderen hoeven te laten zien. Dat doet moeder namens hem. Dat is handig als je economisch militaristisch jaagt op eigen gewin en daarvoor een machtsstrijd aangaat met familieleden en andere soortgenoten. Voel je tenminste niet wat je een ander aandoet. Omgekeerd moet dat echter wel. Want o wee, stel je voor dat de rest van de familie vader wat aandoet. Vaders wetenschap van de vrije markt moet er niet aan denken. Waar blijft zijn bescherming dan? Daarom moeten moeders de uitvoerder zijn van vaders verwachtingen en kinderen leren dat ook te doen. Daarom is het eerste en grootste verwachtingsgebod van vaders wetenschap: heb emotionele betrokkenheid naar vaders, laat alles draaien om zijn emoties en verlangens. Die komt alles goed..... voor hem.... en zijn vrouw en de rest van de familie.

Met andere woorden, de wetenschap blijkt het hartgrondig eens te zijn met vaders goddelijke hiërarchie. Vader, hiërarchie en de heilige wetenschap blijken een drie-eenheid. Volgens de wetenschap is er dus eigenlijk maar één opvoeder: vader. Dus is er ook maar één binding: de vaderbinding; moeder is immers alleen maar de uitvoerder. Sterker nog: de wetenschap stimuleert een vaderbinding want als alles moet gaan zoals vader dat wil, houdt dat niet op bij de volwassenheid. Kinderen hebben immers alleen maar geleerd vader te gehoorzamen, niet om hun eigen leven uit te stippen. Het is dan ook te verwachten dat hiërarchische wetenschapsvaders zullen blijven proberen om invloed uit te oefenen bij zaken als beroepskeuze, financiën, partnerkeuze en opvoeding.

In hoeverre het kind een vaderbinding heeft hangt dan ook af hoe hij of zij omgaat met vader als het volwassen wordt. En dat hangt weer af hoe moeder met vader is omgegaan. Was moeder assertief naar vader, het onderwijs en de omgeving en probeerde zij haar kinderen zoveel mogelijk de ruimte te geven zichzelf te ontwikkelen tot onafhankelijke persoonlijkheden dan zullen de kinderen zich eerder losmaken, dan als moeder zich volledig

conformeert aan de verwachtingen van vader. Als vader zijn hiërarchische verwachtingen niet kan loslaten [wat logischerwijze zo is, hiërarchische verwachtingen zijn immers inherent aan een recht-van-de-sterkste cultuur] en zich – al dan niet met moeder als spreekbuis – blijft bemoeien met het leven van zijn nageslacht, dan hebben niet de kinderen maar vader een vaderbinding. Of, zoals de Wit het formuleert: het kind wordt geparentificeerd. Oftewel, zo'n vader is zelf een kind, net als zijn conformerende moeder. Tja, dat krijg je als je de wereld 'wetenschappelijk' verdeelt in vaderlijke ouders en kinderlijke moeders. En hiërarchische kinderen net als conformistische moeders moeten reageren. Krijg je een kinderlijke hiërarchiecultuur met het grootste kind aan het hoofd. Ben je als vader van opgroeiende zoons kinds voor je het weet. Een volwassen kind dat nog steeds gehoorzaam reageert op de dwingende verwachtingen van zijn vader. En dus braaf op dezelfde manier opvoedt als zijn vader en alle andere vaders dat voor hem deden. Een vader die ook centraal wil staan met zijn prestaties, aanzien en geld, net als zijn voorvaders. En daar net zo'n kinderlijk respect en bewondering voor opeist.

Tenzij kinderen zich ontworstelen aan de dwingende eisen van hiërarchische vaders en zich normaal losmaken van ouders en hiërarchisten, blijven conformisten tot in lengte der dagen worstelen met de hiërarchische vaderbinding van ouders en anderen. Waarmee ze vervolgens zelf weer een kinderlijke vaderbinding creëren. Van generatie op generatie op generatie. Want dat krijg je ervan als je kritekloos de verwachtingen van vaders hiërarchische wetenschap volgt en niet – zonder bindingen – uitgaat van je eigen, onafhankelijke denkvermogen.

2.2 Hiërarchische regels

De wetenschap heeft de 'beestachtige' hiërarchiecultuur van opa en oma aap een dienst bewezen door een gedwongen groeps cultuur met opa als sterkste aan het hoofd, nieuw leven in te blazen en er een 'wetenschappelijk'

fundament aan te geven. Een cultuur waar ter wille van de overleving individuen noodgedwongen zijn gaan samenwerken. Een gewelddadige wereld waarin iedereen een rol moet spelen. Waar verstandelijkheid wordt gesuggerend maar emoties de baas zijn. Een gesloten cultuur waar leugens, strijd en pesterijen de overheersende rol spelen. Waar de waarheid krampachtig verborgen moet blijven. Waar alles draait om de verwachtingen van 'de hoge heren'. Waar gelijkwaardigheid te vuur en te zwaard bestreden moet worden, tenzij de gelijkwaardigheid hiërarchisch wordt omgezet in een gezamenlijk, in een uniforme familiestand, lager' zijn. Ten gunste van de sterkere – en dus hogere – mensaap en de sterkste – en dus hoogste – aap natuurlijk, want niets is zo angstaanjagend voor een hiërarchist als de aantasting van zijn of haar plaats in de hiërarchie.

Want dat is het gevolg als je met alle geweld op de eerste plaats wil staan. Als iedereen zich van generatie op generatie aan jou wil moet onderwerpen. Dan worden gewetenloosheid, angst, conflicten en onverantwoordelijkheid de pijlers van je identiteit en groepscultuur. Dan is iedereen bang en boos als gevolg van een onverantwoordelijk geweten, maar is niemand daar verantwoordelijk voor. Iedereen moet immers doen wat de sterkste wil. Daarom voeren hiërarchisten ook graag verzachtende omstandigheden aan voor onverantwoordelijk gedrag. Of ze geven iemand buiten de groep de schuld, mits je je hiërarchische rol tenminste goed genoeg speelt, en voor wat wat hoort natuurlijk, want niks voor niks. Andere hiërarchisten herkennen immers maar al te goed waar je in bent verzeild geraakt. Die kennen de hiërarchische klappen van de zweep. Daarom is het in een hiërarchische cultuur ook veel gemakkelijker om alles bij het oude te laten en hiërarchisch te worden. Word je tenminste ingedeekt als het hun en jouw uitkomt. Want dat is de hiërarchische prijs die je betaalt: je kunt jezelf niet zijn. Je leven is één beestachtig groot door opa aap en oma mensaap geregiseerd rollenspel. Met als belangrijkste gedragsregels:

1. Differentiatie tussen hogeren en lageren. [NB: een conformist is per definitie hoger dan een non-conformist].
2. Het eigen belang van de hogere staat synoniem voor het algemeen

belang van de stand-groep.

3. Een hiërarchisch gebureaucratiseerde taakverdeling tussen hogeren en lageren.
4. De emoties en verwachtingen van hogeren gaan voor die van lageren.
5. De hogeren bepalen de keuzes van de lagere.
6. Hogeren weten het per definitie beter dan lageren.
7. De capaciteiten van hogeren zijn altijd beter dan die van lageren.
8. Er is geen kritiek mogelijk op iemand die hoger op de hiërarchische ladder staat.
9. Andersdenkenden worden buitengesloten, dan wel fysiek en/of mentaal – al dan niet openlijk – intellectueel gewelddadig afgestraft.
10. Misstanden worden niet uit de familieschool geklapt [een gesloten cultuur].

Met andere woorden, alleen als je hoger bent of de rol speelt van hogere wordt er rekening gehouden met jouw wensen, keuzes, emoties en inzichten en worden je capaciteiten en kritiek gerespecteerd en serieus ter harte genomen.

De paradox is dat een hiërarchist op extreme wijze probeert te bewijzen wie hij of zij is [een mens en wat voor één] en op hysterische wijze reageert als een niet-hiërarchist daar moeiteloos doorheen prikt. Ze zeggen dat 'ze er voor gekozen hebben', dat 'hiërarchie vanzelfsprekend is'. 'Dat dat nu eenmaal niet anders kan'. En dat is precies de kern van het hiërarchieprobleem, want veranderingen zijn bedreigend voor een hiërarchistische cultuur. Dan wordt de hoogste, sterkste leider immers boos. Die wil dat alles bij het oude blijft, dat alles blijft gaan zoals hij of zij dat wil. Daarom houdt ie de wetenschap hiërarchisch in de tang met een broodje aap verhaal en worden andersdoeners en -denkers afgestraft met sancties, geweld en [pest]manipulaties. En werpen ze andersdoeners en -denkers steevast voor de voeten: 'als iedereen zegt dat A goed is of dat dat niet anders kan dan weet je toch dat je ongelijk hebt door te beweren dat het B moet zijn'.

Want alleen zo worden ze serieus genomen. Alleen zo kunnen ze ook meesterlijk hun frustraties en jaloezie wraakzuchtig op 'lageren' botvieren.

Kunnen ze ook anderen laten doen wat 'zij' willen: net zo laten conformeren aan al diegenen die zich hoger voelen of willen zijn als opa aap heeft gedaan. Kunnen ze ook anderen belemmeren om te laten zien wie ze zijn. Kunnen ze ook anderen bang maken voor de gevolgen van het anders zijn; van je emoties laten zien en kritisch zijn en je eigen keuzes maken. Kunnen ze ook anderen bang maken voor de sancties van gezagsdragers en hun 'vriendjes'; want als de gezagsdrager boos is volgt de conformerende rest immers vanzelf. Met als consequentie: een vrijwillig geketende dictatuur waarin niemand bang is. Als je precies doet wat pappie of mammië wil hoef je immers niet bang te zijn. Want zo werkt de druk van de familie-omgeving om je hiërarchisch te gedragen en precies te doen wat de meester van de wetenschap wil. En dat is precies de bedoeling.

2.3 Hiërarchische emoties

Het grootste gereedschap van de recht-van-de-sterkste-cultuur zijn emoties. Daarom zijn in een hiërarchiecultuur de emoties hiërarchisch gekoppeld. De emoties van de hogere roepen de emoties van de lagere op maar alleen de hogeren mogen emotioneel zijn; de lageren niet, of alleen op commando van 'hogerhand'. Het commando van: 'jaag die ander de stuipen op het lijf, want alleen zo kunnen wij de sterkste zijn'. En dus krijgt de mensheid regelmatig de zenuwen van economische recessies en fysieke, familiale en maatschappelijke pesterijen. Als 'hogeren' kans zien om 'lageren' met intimidaties, leugens of manipulaties emotioneel op de knieën te krijgen zullen ze het niet laten. Het is dan ook een geliefkoosde emotietroef om eigen frustraties over al die 'hogeren' die jouw maar naar hun pijpen laten dansen, af te wentelen op 'de lageren'. Die mag immers niets terug doen. Wordt de ander bang dan zegt men minachtend: 'wat een lafaard'. Maar o wee als de ander boos wordt. Onder het mom van 'eigen schuld, dikke bult, moet je maar doen wat ik of wij zeggen', is dat *de* ultieme reden om er nog een schepje bovenop te doen. Als 'straf' omdat er tegengas werd gegeven. In de cultuur van het-recht-van-de-sterkste draait immers alles om angst

aanjagen.

Sterk zijn in de hiërarchie betekent de ander voor wezen, intimideren, bedreigen of mishandelen om eigen belangen veilig te stellen. 'Hoe banger de ander voor mij is, des te meer kans dat ik als sterkste uit de bus kom. Des te meer kans dat ik de ander kan laten doen wat ik wil. Hoe meer mensen doen wat ik wil des te sterker ik overkom'. Dus heeft de hiërarchist er alle belang bij om de ander angst aan te jagen. En dat begint al vroeg. Bij de geboorte. Want stel je voor dat die ander sterker is of wordt. En dus de hoger. Of zich opwerpt als de hogere. Voor je het weet ben je van je illusoire troon gestoten. 'Om mijn belangen veilig te stellen moet ik soms wel samenwerken met anderen', zegt de hiërarchist. "Maar alleen als het niet anders kan, want ik wil natuurlijk wel de sterkste zijn en blijven. Dus moet ik geheime middelen bedenken om de ander angst aan te jagen terwijl ik tegelijkertijd openlijk blijf samenwerken. Moet ik anderen bang maken en uitlachen omdat ze bang zijn maar zelf nooit laten zien dat ik bang ben. Ik blijf dus op mijn hoede en demonstreer dat anderen bang zijn en ik niet'.

Met andere woorden, iedere emotie heeft twee kanten van dezelfde medaille:

1. blij zijn door anderen en anderen blij maken.
2. jaloers zijn door anderen en anderen jaloers maken.
3. boos zijn op anderen en anderen boos maken.
4. haatdragend zijn naar anderen en anderen haatdragend maken
5. wraakzuchtig zijn op anderen en anderen wraakzuchtig maken.
6. bang zijn voor anderen en anderen bang maken.
7. depressief zijn door anderen en anderen depressief maken.
8. fatalistisch zijn door anderen en anderen fatalistisch maken.

Twee kanten die de hiërarchist naadloos aan elkaar koppelt. Automatisch, want een hiërarchist is een slaaf van hiërarchische gewoontes die hij of zij anderen bij hem of haar heeft laten creëren. En aangezien een gewoonte niet anders is dan geautomatiseerde kennis en geautomatiseerde kennis ge-

acht wordt een hiërarchisch georganiseerde gewoonte te zijn, ligt het hiërarchisch automatisme angstig boosaardig op de loer.

2.4 Hiërarchisch bewustzijn

Geautomatiseerde overwegingen en ervaringen sjezen als ingebouwde kennis naar ons bewustzijn. En aangezien onze ingebouwde overwegingen een veel sneller transportmiddel zijn dan ons stante-pede denken, krijgen we al een signaal voor we goed en wel begonnen zijn met denken. Bijvoorbeeld het signaal dat anderen niet te vertrouwen zijn. Een signaal om op je hoede te zijn. Maar iemand die op zijn hoede is gaat nadenken. En iemand die gaat nadenken zou er achter kunnen komen dat hij beduveld wordt. Daarom zegt een hiërarchist dat 'je niet zoveel moet nadenken', 'dat je niet moet denken maar doen'. Dat je hogeren niet moet wantrouwen. Want:

wantrouwen = angst + denken

'Je praat onzin', zegt vader, meester, de baas of de overheid, 'hij, zij, dat onderwijs-bedrijf of die overheid doet dat niet'. En dat is precies in het belang van de hogere die dingen wil verzwijgen. Die snel nog het een en ander wil regelen zoals kabinetsbesluiten, wetten, geld, aanzien, kennis of macht of plannen die niet door de beugel kunnen. De reactie van de hiërarchist is afhankelijk van de positie van de ander. Kinderen zeggen de volwassenen na: je familie en vrienden en die meesterlijke juf, baas of minister doen dat niet. Die hebben geen dubbele agenda of trojaanse bedoelingen. Je ziet hiërarchische spoken maar spoken bestaan niet.

Want de grootste dreiging voor de hiërarchist is de realiteit. Niets kan een hiërarchist meer bang maken dan de werkelijkheid die niet is wat we willen dat hij is. En omdat de hiërarchist moet laten zien dat hij sterk is zegt hij: 'je moet niet zo wantrouwend zijn, het valt allemaal wel mee.' Angst is immers een zwaktebod, dus weg met die negatieve realiteit. 'Ik ken die ander toch.

Die is aardig, die doet geen negatieve dingen. Alleen mensen die ik niet ken of niet aardig vind doen negatieve dingen'. Als ik doe alsof het niet gebeurt, gebeurd is of kan gebeuren voel ik ook geen angst. Hiërarchisten zijn echte struisvogels, want alleen zo lijken zij sterk, de wereld veilig en de ander een zwakkeling.

En dus zijn hiërarchisten niet bang voor hun hiërarchische ouders, leraar, baas of overheid; zit de wereld van de hiërarchie vol trojaanse geheimen en goddelijke vriendjespolitiek; en doen hiërarchisten precies wat er van hun wordt verlangd: de emoties en verwachtingen van hogeren volgens de principes van de hiërarchie voor laten gaan; precies doen wat hogeren zeggen [*want* hogeren hebben altijd gelijk]; en hogeren het recht geven om te bepalen wat goed voor lagere is, [*want* hogeren weten en kunnen immers alles altijd beter]. Wetenschappelijk he.

Dus als hiërarchische vaders boos zijn op hiërarchische moeders en de emoties en verwachtingen van hiërarchische vaders voorgaan, hiërarchische vaders altijd gelijk hebben en hiërarchische moeders niet moeten denken maar doen wat hiërarchische vaders zeggen, zijn hiërarchische moeders net zo boos op hiërarchische moeders als hiërarchische vaders. De hiërarchische moeder heeft immers keurig netjes niet gedacht en gedaan wat vader zei dat zij moest doen. Dus is moeder boos waar papa boos op is, blij omdat vader blij is en net zo jaloers, haatdragend, wraakzuchtig bang, depressief en fatalistisch als hiërarchische vaders. Om dezelfde redenen, met dezelfde logica. Hiërarchische vaders zijn immers de wetenschappelijk gelegitimeerde baas.

We kunnen het simpeler maken: als we de hiërarchische principes als uitgangspunt nemen dan betekent:

vader is emotioneel = moeder is emotioneel
vader is rationeel = moeder is rationeel
vader is de sterkste = moeder is de sterkste
vader is on/rechtvaardig = moeder is on/rechtvaardig

vader is talentvol = moeder is talentvol
vader is ondernemend = moeder is ondernemend

Want dat krijg je als je wilt dat moeder doet wat jij wil. Dan is moeder gelijkwaardig aan jouw. Hiërarchische moeders moeten immers uitvoeren wat hiërarchische vaders willen.

In de hiërarchie wordt de ene verwachting, mening of emotie vervangen voor de andere zonder dat het verstand er tussen heeft gezeten. En vader kunnen we inruilen voor de meester, baas of politicus. Maar de hogere heeft altijd gelijk. Dus is het belangrijk wie hoger is, het lijkt mama te zijn maar het is papa. En de meester of de juf is weer hoger als papa en mama. En de baas is weer belangrijker als de meester maar nog niet zo belangrijk als de 'hoge heren' uit het politieke familiebedrijf die door middel van steeds grotere aankopen een steeds grotere macht in de wereld proberen te krijgen, want de emoties van hogeren gaan immers altijd voor. Ook als 'de lageren' dat niet willen omdat het om de toekomst van anderen gaat.

Tot het mis gaat en de een na de ander failliet gaat. Dan zijn 'de hoge heren' ineens zielig omdat hiërarchische vaders wetenschappelijk hebben aange-toond dat hogeren altijd gelijk hebben en nooit iets fout doen. Moeten we 'de hogeren' nog troosten dat zij ons leven in hun waagschaal hebben gelegd ook.

Als je doet wat de hogere wil hoef je niet bang te zijn, zegt de hiërarchist tegen de lagere. Maar stel nou dat de lagere dat niet doet omdat die heeft geconcludeerd dat die hogere onrechtvaardig is of het fout heeft. Dan is de lagere anders boos en bang dan de hogere. Ze zeggen immers dat lageren geen kritiek mogen hebben of boos worden op hogeren, omdat die alles beter weten; dat als je bang bent voor hogeren het niet alleen je eigen schuld dikke bult is omdat je kennelijk ongehoorzaam bent geweest, maar jouw emoties ook nog eens fout zijn omdat én die van hogeren voorgaan, én jouw emoties anders zijn dan die van hogeren. Dat iedereen die anders emotioneel is een bedreiging is voor de hogere.

Volgende de logica van de hiërarchie moeten lagere dezelfde emoties hebben als hogere maar mogen alleen hogere daar expressief uiting aan geven. Hetzelfde geldt voor alle andere capaciteiten en gedragingen. Dit betekent dat:

emoties hogere is extrinsiek = emoties lagere is intrinsiek
logica hogere is extrinsiek = logica lagere is intrinsiek
macht hogere is extrinsiek = macht lagere is intrinsiek
moraal hogere is extrinsiek = moraal lagere is intrinsiek
talenten hogere is extrinsiek = talenten lagere is intrinsiek
acties hogere is extrinsiek = acties lagere is intrinsiek

Met andere woorden, in de hiërarchie komt alles van hogere vandaan. Die mag de emoties, logica, macht, moraal, talenten en acties extrinsiek vorm geven. De lagere doet datzelfde, alleen intrinsiek.

En van die 'wetenschap' heeft onze oermoeder dankbaar gebruik gemaakt. Ze wist precies hoe ze vaders recht-van-de-sterkste-cultuur gestalte moest geven. In een hiërarchie is het immers handig als kinderen al vroeg leren aan de verwachtingen van de sterksten te voldoen. Daarom mag Vader zijn Staat van dienst omzetten in een hiërarchisch plaatsje in moeders familie-bedrijf. In ruil voor gewelddadige ondersteuning. Vader heeft handig gebruik gemaakt van 'moeders wetenschap'. Hij kraait eenoogkoning en zijn vrouw zorgt voor de verdeling. Wie doet hem wat.

De peuter observeert. Vader is blij als hij bewonderd en bewierookt wordt en boos als hij ziet dat moeder en de kinderen iets kunnen wat hij niet kan. Even later zijn moeder en de kinderen boos dat zij iets kunnen en vader niet. Vader wordt bang. Een tijdje later zijn moeder en de kinderen ook bang. Voor hun eigen boosheid en die van vader. Voor hun eigen talenten. Dat vader gezien heeft wat ze kunnen. Dat vader hun emoties gezien heeft. Dat ze kennis en emoties niet intrinsiek hebben gehouden. Dat ze vader bang hebben gemaakt door de waarheid te laten zien. Dat ze fout zijn omdat ze iets konden wat vader niet kan. Dat vader hun verlaagt omdat ze

ongehoorzaam zijn geweest. Want vader wil niet zien, niet horen en niet weten dat moeder en de kinderen iets beter kunnen. Vader wil een Platoonse illusie, een waanidee dat hij de sterkste, slimste, logischste, redelijkste, talentvolste, actiefste en beste van iedereen is. En moeder en de kinderen moeten hem die extrinsiek verschaffen door niet te laten zien wat ze intrinsiek weten, kunnen en doen. Want:

angst + niks = angst + fantasie = illusie of waanidee

dat vader de beste is.

En de peuter signaleert. Moeder zegt tegen vader: 'rustig nou maar, er is niks aan de hand, de kust is veilig, fantaseer er maar lustig op los. Ik heb het beste met je voor. Dat weet je toch'.

Vaders zijn er voor de verwachtingen en moeders voor de emoties, is het uitgangspunt van de wetenschap. Het was al eerder duidelijk geworden dat het niveau van wetenschappelijk onderzoek net een kapotte zeef is. Onderzoekers onderzoeken specialistisch bekrompen en manipuleren de uitkomsten in het voor hen gewenste straatje. In het brede scala aan foutieve conclusies wordt duidelijk dat de wetenschap probeert om de hoge positie van vaders 'wetenschappelijk' te rechtvaardigen, onder regie van vader Staat en economisch ondersteunt door het familiebedrijf. Zij baseren hun maatregelen op gemanipuleerde feiten. En de hiërarchische massa slikt alles als zoete koek, die denkt immers niet, die doet alleen maar na. Die zadelt kinderen op met verwachtingen en emoties opdat ze maar nooit aan onafhankelijkheidsbehoeftes kunnen voldoen. En dat is precies de bedoeling. Iemand die gewend om volgens de verwachtingen en emoties van anderen te leven, blijkt immers minder sterk dan diegene die zelf alle kastanjes uit het vuur haalt. Blijft immers iemand die niet gewend is om na te denken over de gevolgen van keuzes. Over de gevolgen van voldoen aan de verwachtingen en emoties van Staatsvaders en moederbedrijven. Die komt onnadenkend op het terrein van 'aardige staatsbedrijven' terecht die hem of haar 'wetenschappelijk' overleveren aan de emotionele verwach-

tingen van hiërarchisch geautomatiseerde familiebedrijfspolitik.

3 Supermarkt emoties

Met het uitgangspunt dat vaders er zijn voor de verwachtingen en moeders voor de emoties, krijgen hiërarchische ouders wetenschappelijk de legitimatie om kinderen eenzijdig vaders geëmotioneerde verwachtingen op te leggen. Hiermee creëert de wetenschap schaamteloos het fundament voor een hiërarchisch gebureaucratiseerde samenleving op een recht-van-de-sterkst wilskrachtig gebrainwasht familiebedrijf-grondslag en legt zij gewetenloos de fundamenteën voor een op psychopathische pijlers gebaseerde tweedeling tussen man en vrouw, oud en jong, rijk en arm en gezond en ziek.

3.1 Supermannen

‘Wij mannen kunnen dat nou eenmaal veel beter, hoorde ik een opa tegen zijn kleinzoon zeggen, ‘vrouwen hebben daar geen verstand van’.

Hiërarchische mannen zien zichzelf graag als de slimme held uit de oertijd. Want zoals het een ‘echte’ recht-van-de-sterkste narcist-en-man uit het vrije veld betaamt: hoe hiërarchischer je bent, des te onzichtbaarder je in het leven staat. En hoe onzichtbaarder je in het leven staat, des te veiliger de sterkste hiërarchist zich waant, des te vriendelijker hij kan zijn. Dus o wee als je het waagt om vrolijk zelfbewust in het vizier van een onzichtbare te komen. Hoe zichtbaarder je je onafhankelijke persoontje staat, des te fanatieker de onzichtbare hiërarchist zich inkapselt in het imaginaire denkbeeld dat je net een kind bent: een dom, zwak geslacht die je rustig te grazen kunt nemen. Die hoognodig een onzichtbaar lesje moet leren. Het lesje dat je niet zonder de bescherming en verdediging van onzichtbare hiërarchisten kan. Die je echter pas krijgt als je jezelf onzichtbaar hebt gemaakt. Want pas als

je jezelf – uit angst – hiërarchisch onzichtbaar hebt gemaakt ben je geschikt om het aanzien van je onzichtbare beschermer te verhogen. Mag je zijn vuile karweitjes opknappen. Ben je geschikt genoeg om hem te beschermen en hem alles te bieden wat hij nodig acht, maar ongeschikt om zijn sterkste taken naar behoren te kunnen overnemen. Je hebt je immers *uit angst* hiërarchisch onzichtbaar gemaakt. Angst voor eenzaamheid, verlies van zelfbeschikkingsrecht, zelfrespect en levenskansen.....

De hiërarchische man van vandaag de dag omgeeft zich nog steeds graag met de illusies van lang geleden. Toen hij vrouwen en kinderen nog kon inpakken in een door kwetsbaar beschaafde bescheidenheid omgeven vrouwenmantel van vrouwenkennis en dienstbaarheid. Toen hij vrouwen en kinderen nog straffeloos kon laten doen wat hij wilde. En hoe meer de realiteit van vandaag de dag de hiërarchische man dwingt om de feiten onder ogen te zien, des te bezetener hij de tijd probeert terug te manipuleren naar de tijd van toen. Hiërarchische vrouwen zijn immers niet zo aardig als ze verpakt zijn. Als ze überhaupt al aardig *willen* zijn.

Want hiërarchische mannen zijn niet zo stoer, sterk, slim en beschermend als ze doen voorkomen. Ja, voor het oog van de bazige buitenwereld mis-schien, maar thuis.....

blijken ze angsthazen die aandacht en bewondering willen na alle ellende die de 'hoge heren' dag-in-dag-uit weer over hem uitstorten. Of de geweldige dingen die hij nou weer heeft gepresteerd maar geen of onvoldoende respons op heeft gekregen.

De hiërarchische man voelt zich vrij en niet vrij tegelijk. Hij zit vast aan de onzichtbare leiband van hogeren; aan de verwachtingen van vaders hiërarchie. Want hiërarchie blijft zijn onzichtbare raamwerk, met vaders hogere(n) logica als wetenschappelijk denkraam.

Hiërarchische vaders. Of hij nou minister, manager of vuilnisman was, hij blijft altijd ergens in de hiërarchische geest onzichtbaar aanwezig. Maar letterlijk en emotioneel overwegend afwezig. Een Almachtige Vader; die moeder en de kinderen kan negeren en discrimineren als zij zich niet ge-

dragen volgens zijn hiërarchische verwachtingen. Die je kan overweldigen met cadeaus, voorspoed en complimenten als je precies doet wat hij zegt, maar je ook kan straffen en vervloeken met tegenslagen en overleveren aan de vijand als je dat niet doet. Die genadig kan zijn als je op zijn bevel je excuses maakt en braaf zegt dat je nooit weer zal doen wat je deed en zeggen wat je zei. Die in nood *zijn* vader te hulp vraagt als hem te vervelende vragen worden gesteld. Want er is altijd wel een hogere vader die kan ingrijpen als je niet doet wat hij wil, ook als je al lang en breed volwassen bent. Of dat nu je vader of grootvader of die goddelijke voorvader is. Die je zijn geboden oplegt en een rolverdeling schept tussen man en vrouw. Die familieslaven creëert en aangeeft wat je wel en niet mag voelen, wel en niet mag denken en wel en niet mag doen. Die de enkele keer dat hij aanzit aan tafel, zonder woorden gehoorzaamt wenst te worden. Die niets hoeft te zeggen dan alleen geïrriteerd te kijken om zijn zin te krijgen. Die als hij boos wordt omdat je niet doet wat hij zegt, dit opslaat in zijn geheugen en je systematisch meer negeert en minder kansen geeft om je te ontwikkelen. Die je moeder rijkelijk bedeed en gelukkig maakt als ze voelt, denkt en doet wat hij wil dat ze voelt, denkt en doet. Hem op zijn wenken bediend.

Tenzij je het hiërarchische principe doorbreekt en je je niet meer laat verleiden door de illusie van hiërarchie. Door de illusie van vaders die boven je staan. Dan haal je vaders van hun voetstuk af en zet ze met beide benen op de grond. Naast je. Dan denk je zelf na, weeg je algemeen belang af tegenover eigen belang en maak je je eigen keuze.

Tot ergernis van hiërarchische vaders want die haten kritische kinderen. Die hangen als het zwaard van Damocles boven zijn hoofd. Daar gaat zijn superieure positie. Daar gaat zijn aandacht en bewondering. Want kritische kinderen zetten aan tot nadenken. Maken de anderen bewust dat het ook anders kan. Leren hiërarchische moeders en anderen nadenken. Tasten zijn positie aan. 'Wacht maar tot je zelf kinderen hebt', zegt vader, 'dan piep je wel anders'. 'Als kind zeg je trots, mijn vader kan alles. In de puberteit zeg je: die vent valt behoorlijk tegen. Als volwassene zeg je, die vent kan ook niks. Als je zelf kinderen hebt zeg je, die vent viel toch wel mee. En als je

oud bent zeg je, mijn vader was zo gek nog nie.’

Want hiërarchisten blijven verbonden met die ‘goddelijke’ vader die er nooit was, die emotiedove man die alleen maar eindeloos veeleisend, boos, triest en eenzaam wezen kon.

Vader zit dichtbij, helemaal binnenin, hij is deel van de hiërarchist geworden. Zijn angst voor de sterkste is hun angst. Zijn boosheid over kritiek is hun boosheid. Zijn eenzaamheid is hun eenzaamheid. ‘De Here zal over u de vloek, de verwarring en de bedreiging doen komen in alles wat gij onderneemt en wat gij doet, totdat gij verdelgd wordt en snel te gronde gaat vanwege de slechtheid uwer daden, omdat gij Mij verlaten hebt.’ En dan volgen er nog een hele serie verschrikkingen in Deuteronomium 28-20 e.v. (zie Bijbel). Want hiërarchische vaders kunnen alleen met een geweld(dad)ige conformisme-dictatuur hun eenzaamheid, zelfrespect, zelfbeschikkingsrecht en levenskansen 'oplossen'. Met God als illusie achter de hand. Daarom moet je de hiërarchie aanbidden met je vader aan het hoofd. Daarom moet je zorgen dat je minder capaciteiten hebt dan hij. Daarom mag je geen kritiek hebben. Want een hiërarchische vader wil zijn superieure positie vasthouden. Wil een leger aan jaknikkers aan zijn voeten. Want vader is verslaafd. Verslaafd aan aandacht, verslaafd aan bewondering en verslaafd aan respect... van anderen. Zijn zelf is immers onzichtbaar. Die bestaat niet.

Hiërarchische mannen voelen als hun vader, denken als hun vader en doen als hun vader. Van generatie op generatie op generatie. Prestatiegericht en onderdanig. Door te doen wat Hij wil word je geaccepteerd. Door hetzelfde te doen krijg je de kansen die Hij kreeg. En door net zo emotiedof te worden kun je hem niet meer bekritisieren en moet je hem wel vergeven. En dat was precies de bedoeling. Zegt de ene psychopaat tegen de andere: ‘kun je me vergeven?’ ‘Natuurlijk’, zegt de andere, ‘maar niets voor niets, dan moet jij mij vergeven.’

3.2 Supervrouwen

‘Ach, dat is toch niks voor mannen’, zegt oma tegen haar kleindochter.

Dankzij hun pril verworven onafhankelijkheid grijpen vrouwen anno de 19e, 20e en 21^e eeuw meer dan ooit terug naar de hiërarchische zekerheden van weleer. De zekerheid van vrije oorlogsvoering om de beste plaats in de familie, de wetenschap, het arbeidsveld en het dagelijks bestuur en politieke klimaat van communicatiekanalen en culturele besluitvorming. Zowel in de Communistisch georganiseerde Vrije Markt [alla Plato], als in het Jodendom, Christendom en de Islam wordt dag-in-jaar-uit met veel pesterijen, sabotage en hiërarchisch geweld staatsgrepen gepleegd om de illusie van supermensen in ere te herstellen. Lokale strijdmiddelen bieden hiervoor de meeste mogelijkheden. Daarom is het vrije veld alleen toegankelijk voor die mannen en vrouwen die de hiërarchie op lokale manier aanbidden en als zodanig de oerwil-van-de-sterkste toe-eigenen. In ruil daarvoor krijgen zij de illusie van lokale superioriteit. Dat zij daarmee in werkelijkheid alleen maar gehoorzaam uitvoeren wat de sterkste [ooit] heeft gedictieerd, wordt met de mantel der gewetenloosheid bedekt. Wat niet weet, wat niet deert nietwaar.

Want zolang moeder als hiërarchische dienstverlener en adviseur van vader en de kinderen in huis en tuin álles’ weet over emoties, kinderen krijgen en alles naar hoger hand zetten, mag zij zijn topmanager zijn. Voor de hiërarchist zijn mensen immers alleen wat waard als ze zich hiërarchisch conformeren aan de wil van de sterkste. Als ze praten in termen van: ‘mannen zijn nu eenmaal...’ en ‘vrouwen moeten...’. Daarom zijn moeders adviezen altijd diplomatiek en is zij continue op haar hoede. Er loert immers altijd gevaar om van de troon te worden gestoten als je niet meer aan vaders hiërarchische voorwaarden voldoet. Voorwaarden van doen wat de hogere wil, of suggereren dat je doet wat de hogere wil. Want manipuleren, vriendjespolitiek en schijnheilig rolgedrag is dé formule voor kans op succes in het hiërarchische gezin of maatschappij. Kritiek op hiërarchische vaders is immers ongewenst.

En dus heeft de adviseur gesproken en de topmanager geregeld. Moeder is de baas als vader niet thuis is. In een combinatie van nepvriendelijkheid en minachting bemoeit ze zich superhiërarchisch met het privéleven van de rest van de familie. Handig gebruik makend van de hiërarchische spelregels is ze meester in het vrouwelijke rollenspel van superieure moeder en vrouw des huizes. Met veel hiërarchische commentaren blijkt ze, in naam van vader, op alle mogelijke manieren en met alle mogelijke middelen die ze tot haar beschikking heeft marktgericht te opereren. De rest van de familie manipuleert ze in een leven zoals hogeren dat doen en hebben daan. Zij speelt daarbij dubbel spel: enerzijds heeft ze grote minachting voor de hiërarchische houding van mannen en andere vrouwen en gaat ze zowel achterbaks als openlijk de strijd aan van hamer tot zaak; anderzijds gedraagt zij zich kwetsbaar en onschuldig en eindeloos tekort gedaan als ze iets specifiek gedaan wil krijgen en eist ze als een verwend kind – in de lijn van de hogere – gelijkwaardigheid en respect zonder er iets anders dan minzame vriendelijkheid tegenover te stellen.

Moeten we ons nog verbazen dat vrouwen nog steeds teveel geweerd worden uit leidinggevende posities en op sleutelposities in de politiek? Dat mannen hun aandeel in de zorgtaken massaal blijven ontlopen en vrouwen in toenemende mate in de WW, WAO, bijstand of achter het aanrecht belanden?

3.3 Superbedrijven

'Werk aan de winkel', zegt de topmanager tegen de medewerkers. 'Allemaal meehelpen. Samen staan we sterk'. En net als oermoeder verdeelt hij de taken en heeft hij voor iedereen specifieke verwachtingen in petto. En degenen die hem het meest naar de mond praten zijn zijn uitverkoren knecht, krijgen uitverkoren kansen in een uitverkoren groep.

De opvatting dat iedereen gelijke kansen krijgt is een illusie van de

hiërarchist. Een hiërarchist gebruikt het verdeel-en-heers principe van vaders vrije marktveld en maakt daar een recht van de wil-van-de-sterkste van. Want alleen door human resources te verdelen in voor en tegen jouw wil kun je je arbeidskrachten mobiliseren en sterker in je krachtenveld staan. Dus worden degenen die vóór jouw familiebedrijf zijn geacht je openlijk naar de mond te praten en degenen die tegen jouw bedrijfsmoederlijke recht-van-de-sterkste methodes zijn, er met vaders politieke Staatsmethodes achterbaks uitgeknikkerd. Succes verzekerd. Staat als een hiërarchisch huis. Gebouwd op gewetenloosheid. Want de jaknikkers worden eensgezind hiërarchisch groter en groter, ten gunste van tweedrachtzaaiers, die zich daarmee sterk genoeg wanen om alle neezeggers te grazen te nemen. Wie niet sterk is moet slim zijn nietwaar. Wie niet gewetenloos is moet het maar worden.....

zegt de hiërarchische topmanager en manipuleert en dicteert de vrije markt waar het Hem en Haar uitkomt. Iedereen die daar kritiek op heeft wordt vakkundig de mond gesnoerd of met hiërarchische familieloga en bedrijfs-politieke manipulaties, intimidaties en sancties uitgeschakeld.

Familiair:

- Door mensen in te [blijven] delen in 'echte' [lees: hiërarchische] mannen en vrouwen, daarmee implicerend dat iedereen die daaraan niet voldoet als niet-echt, dus niet-bestaand afgeschreven kan worden.
- Door deeltijdwerk zoveel mogelijk te saboteren en met name in hogere functies onmogelijk te maken.
- Door via manipulaties, pesterijen, belemmeringen en boycots mannen te beletten om in deeltijd te gaan werken en zorgtaken te verrichten.
- Door deeltijdfuncties via economische maatregelen zwaarder te belasten dan wel lager in te schalen zodat de bestaansgrond moeilijk of onmogelijk wordt.
- Door hiërarchisch gewenst gedrag te belonen en niet-hiërarchisch of anders-hiërarchisch gedrag [waaronder hiërarchische vrouwen] te

vernederen.

Wetenschappelijk:

- Door alleen nog hiërarchisch geschoolde wetenschappers serieus te nemen en toe te laten tot de arbeidsmarkt.
- Door wetenschappers te manipuleren om op hiërarchisch gestructureerde wijze onderzoek te verrichten.
- Door gewenste uitkomsten ruimschoots te belonen.
- Door onwelgevallig objectief onderzoek via achterkamertjespolitiek te saboteren.
- Door de onwelgevallige uitkomsten van objectieve onderzoeken in de la of prullebak te [laten] verdonkeremanen.
- Door via zgn. 'wetenschappelijke kanalen' en mediamiddelen hiërarchisch gewenste uitkomsten te promoten.

Bedrijfsmatig:

- Door niet-hiërarchisten en anders-hiërarchisten niet toe te laten op de arbeidsmarkt of alleen in lage en slaafse functies.
- door vrouwen zoveel mogelijk te weren uit topfuncties
- Door vrouwen via economische en achterkamertjes maatregelen weer in de hoek van zwakkeren te zetten, dan wel uit de arbeidsmarkt te manoeuvreren.
- Door de beloningsverschillen te vergroten.
- Door te investeren in de oorlogsindustrie en oorlogsvoering te promoten door groepen tegen elkaar op te zetten
- Door een mens-, dier- en milieuvriendelijk beleid te voeren zodat het welzijn en de leefomgeving voor een groot deel van de samenleving onaangenaam schadelijk wordt.
- Door mensen voortdurend angst aan te jagen en dan economisch welgevallige oplossingen voor bedrijfsleiders te promoten.

Politiek:

- Door via investeringen in mediamiddelen invloed proberen uit te oefenen op de programmering en de verkiezingsuitslag.
- Door politici e.a. te beïnvloeden via het bieden van allerhande perspectieven op korte termijn zoals financiële ondersteuning e.d..
- Door dreigen met vertrek en ontslagen als niet aan de hiërarchische voorwaarden van de bedrijfstop wordt voldaan.
- Door bovengenoemde ongewensten op de arbeidsmarkt alleen [tijdelijk] toe te staan als de overheid bij monde van de samenleving voor de kosten opdraait.
- Door bij de overheid structurele subsidies, belastingvoordeeltjes en andere ondersteuning af te dwingen voor grote bedrijven, investeerders en hoge inkomens en de subsidies, belastingvoordeeltjes en ondersteuning voor de rest van de samenleving te laten afschaffen onder het mom van onbetaalbaar.
- Door via prijsafspraken en prijsopdrijving de overheid en de samenleving af te persen en uit te buiten.
- Door allerhande informatie en kennis voor overheid en samenleving achter te houden.

Met andere woorden, de hiërarchist zal niet ophouden voordat hij de klok heeft terug gezet naar de tijd dat een zichzelf goddelijk achtend groepje hiërarchisten het familiale staatsbedrijf runde. Dit betekent dat het hele mensdom bedreigd wordt in zelfbeschikking, eigen keuzes, ondernemingslust en vrijheid van meningsuiting.

Met de dreiging van verlies van brood op de plank achter de hand worden alleen diegenen die conform de hiërarchische bedrijfstop functioneren straks nog toegelaten op de arbeidsmarkt. Zij mogen doorgaan op de hiërarchische weg van selectief onderzoeken en -functioneren ten behoeve van 'goddelijk' gewenste uitkomsten. Zij maken immers geen onderscheid tussen zichzelf en hogeren. Zij hebben geleerd niet anders te voelen, denken en doen dan 'goddelijk' hiërarchische vaders die net zo voelen, denken en doen als hun vaders. Kunnen ze zich ook alleen nog 'goddelijk' voelen, 'goddelijk' denken

en 'goddelijk' doen. En dat was precies de bedoeling.

3.4 Superculturen

'Als jij hun sensorisch bewust(zijn) dom houdt, dan houd ik ze emotioneel onbewust arm. Kunnen we binnen no-time een blik conformerende slaven opentrekken die als wetenschappelijk geautomatiseerde dochterondernemingen de individuele belangen van het moederbedrijf ambtelijk coördineren en bestuurlijk vastleggen en daar een wet van meden en perzen van maken', zegt de bedrijfsmanager politiek tegen de bedrijfsleider. 'Goed idee', antwoordt de zich goddelijk wanende leider van het familiebedrijf opgetogen. 'Maken we daar een Platoonse familiebedrijfscultuur van waar iedereen zich eensgezind aan moet onderwerpen'. En zo geschiedde.

'Oei, kapers op de kust. Dit is te mooi om waar te zijn. Nou moet ik oppassen. Als ik niet uitkijk zijn de rollen omgedraaid voor ik er erg in heb. Ik moet de verschillende belangen zien te verenigen voor het te laat is', denkt de familieleider. 'Gewoon doen alsof ik niks in de gaten heb. Zolang ik ervoor kan zorgen dat de rest van de familie niet merkt hoe bang ik ben dat mijn goddelijke positie wordt aangetast en de rest van de familie niet meer precies doet wat *ik* wil, en zij een onbegrenst vertrouwen blijven hebben in mij als superleider, ben ik gewaarborgd van hun hulp en solidariteit. Wat niet weet, wat niet deert', als ik ze af en toe flink bang maak met dreigingen van buitenaf kan ik als steun en toeverlaat in bange tijden de held uithangen die die bange wezels wel even zal helpen. Kunnen we saamhorigheid creëren door samen ten strijde te trekken tegen wilsconcurrenten Merken ze ook niet dat de vijand binnen zit'. Dat ze zich vereenzelvigd hebben met de verwachtingen en emoties van de vijand.... van hun verwachtingen en emoties'. Dan zijn ze net als ik en daar nog trots op ook.

Het zijn sterke benen die de weelde van leiderschap kunnen dragen. Hiërarchie is al zo oud als de wereld maar bij tijd en wijle neemt dit

super-gecultiveerde vormen aan. Met het fascisme en nazisme met hun unter- en übermensen nog vers in het geheugen en de diverse religies – met hun bedrijfspolitiek van kwaad-aardige familieleders die je goddelijk belonen als je horende doof en ziende blind de wil-van-de-sterkste aanbidt en verduiveld gewetenloos straffen als je niet onvoorwaardelijk doet wat de super-wilskrachtige familieman wil – op soortgelijk uitverkoren afstand, worden we dag-in-jaar-uit weer geconfronteerd met het communistische en kapitalistische resultaat van vaders verwachtingen en moeders emoties. Zien we wat de individuele en maatschappelijke gevolgen zijn voor de conformistisch communi-sti-cerende verwachtingen van dat hiërarchisch geëmotioneerde menskapitaal.

De historie toont ons een komen en gaan van allerhande vergoddelijkte vaderculturen met hier en daar enkele vergoddelijkte moederculturen die verdacht veel op die van vader lijken. En de ene is nog niet verdwenen of een nieuwe dient zich al weer aan. Want iedere familie heeft zijn eigen goddelijke familieleider. Iedere nieuwe generatie weer. Alleen houden sommige familieculturen het lang vol. Die handelen nog steeds hiërarchisch geëmotioneerd volgens de verwachtingen van conformistisch communi-sti-cerende voorouders. Soms al wel honderden of duizenden jaren lang.

Dat krijg je met hiërarchisten. Die conformeren zich aan hogeren. Die maken geen onderscheid tussen zichzelf en hiërarchische vaders, tussen hun eigen wereld en die van vader. Dus ook niet tussen mijn en zijn. Die weten niet hoe je kritisch moet nadenken over eigen belang en zijn al(te)gemene belang. Kritisch zijn naar vader is voor hiërarchisten hetzelfde als kritisch zijn naar zichzelf. Dat doe je niet. Dat is immers een pot nat. Daarom is het voor hen ook zo moeilijk te begrijpen waar hun eigen ratio of emotie eindigt en die van hem begint. Laat staan hoe je met je eigen ratio kunt wantrouwen en met je eigen ratio met je emoties om kunt gaan. Je kunt je vader toch niet wantrouwen als jijzelf net als vader bent. Je gaat jezelf toch zeker niet wantrouwen. Vandaar dat ze al die mooi verpakte praatjes van moeders familiebedrijven over hiërarchisch conformerende eensgezindheid blind geloven en zich als een kip zonder kop laten (ver)leiden door vaders

wil-van-de-sterkste hebzucht, haat en vernietigingsdrang. Zij kennen immers alleen maar een conformistisch bestaan volgens een goddelijk Platoons Idee van vaders narcistische eigenwaan. Daarom is voor hen George Orwells hiërarchie van 1984 *de* realiteit. En willen ze die absoluut niet kwijt. Ze zijn wel wijzer. Dat is immers hun goddelijk hiërarchische vader-identiteit.

4 Stammenstrijd

'Wie niet sterk is moet slim zijn. Als ik de meeste dienstverlenende superego's om me heen weet te creëren ben ik de sterkste', denkt de hiërarchist.

4.1 Vaders machtstrijd

En toen was het oorlog. Ze vochten elkaar bedrijvig de familietent uit. Al die kopietjes van papa's superego die aan 'zijn' 'wilskrachtig' geëmotioneerde verwachtingen moeten voldoen. Willen allemaal de wilskrachtigst gebrainwashte dienstverlener zijn. Degene die de rest van de familie aan 'zijn' wil kan onderwerpen. In een hiërarchie conformeert iedereen zich immers veilig.... aan de sterkste superego uit de familie. Met als gevolg, een familie vol superego's die allemaal beweren namens goddelijke vaders anderen te willen 'beschermen' maar achterbaks uitsluitend hun eigen plan trekken om de meest succesvolste slimste te kunnen zijn.

Goddelijke vaders, heilige moeders, uitverkoren kinderen, het principe is om het even, op de hiërarchische familiemarkt heeft de sterkste altijd gelijk. Daarom werpt iedereen zich op als de alleswetende hogere, bestaat de familie uit tig lagen, zijn ze zo bureaucratisch als een robot, hebben ze altijd strijd om alles en iedereen in hun slim conformerende systeem te passen en zitten ze overal.

ik ben de baas', zegt de oudste zuster tegen haar broer en jongere zus.

'Nee' zegt de broer, 'ik ben de baas want ik ben bijna een man.

'Hou op met ruziemaken', zegt moeder, 'ik ben de baas'.

'Hoe kom je erbij', zegt vader, 'ik ben de baas want ik ben man en vader en

dus het hoofd van het gezin’.

‘Ben je gek’ zegt de manager van het familiebedrijf, ‘ik ben de baas. Ben jij nou een man. Zorg er eens voor dat je vrouw en kinderen een toontje lager zingen en kom hier in plaats van in deeltijd te werken, er is werk aan de winkel’.

‘Hoor eens even, dat gaat zomaar niet, wij zijn de baas zeggen de premier en de Tweede Kamer, met het privéleven en de opvoedingsmethodes van je medewerkers heb je niks te maken. En als mannen net zo in deeltijd willen werken als vrouwen mag dat’.

‘Nee hoor’, is het weerwoord van de bedrijfstop: ‘Wij zijn de baas want jullie zijn van bedrijven als de onze afhankelijk. Wij moeten immers net zo’n gewiekste jager zijn als [een hiërarchische] papa. Dus ook de meest succesvolle sterkste, slimste, rijkste en machtigste. Daarom zijn wij ook voortdurend in strijd.... met medewerkers en collega's die niet volgens ons super-ego-centrische concurrentiebeding handelen. Dus vinden we – net als een hiërarchische papa – altijd wel een stok om ongewenste medewerkers te [ont]slaan en de strijd met collega's aan te gaan. Wij moeten immers veel geld verdienen aan de producten die we op de markt brengen. Dus moet er veel vraag zijn. Dat is ten slotte het principe van de vrije markt. Daarom voeren wij een familieoorlog. Kunnen wij tenminste producten maken die jullie nodig hebben om alles te vernietigen wat in ons straatje te pas komt en hebben jullie vervolgens onze producten weer nodig om alles weer op te bouwen. Dus vaders Staat, als jullie niet onmiddellijk die familiestrijd voeren die ons het beste uitkomt vertrekken wij stante pede richting elders en zorgen we dat jullie hele economie binnen de kortste keren wordt platgelegd’.

‘Hou toch op zeg’, zegt het [menselijk] kapitaal van de kapitalist-en-bank, ‘wij zijn de baas, wat is nou een bedrijf zonder [menselijk] kapitaal, zonder ons kunnen jullie helemaal niks maken’.

‘Nee hoor, wij zijn de baas’, zeggen de mensen die het menselijk kapitaal maken, die de diensten leveren, de producten maken en de hele familie-economie draaiende houden. ‘Zonder ons beginnen jullie helemaal niks’.

Daarna blijft het stil. Heel stil. Even later is iedereen weer aan het werk alsof er niets gebeurd is. En de familiebaas? Die grijnst in stilte.

In een hiërarchiecultuur gaat de strijd om de vraag wie de meeste macht naar zich toe weet te trekken:

- liberalisme
- communisme
- religie
- nationalisme

En met welke machtsmiddelen:

- Fysieke machtsmiddelen: zoals geld, fitness, sport, krachtmetingen en uiterlijk vertoon.
- Mentale machtsmiddelen; zoals informatie, kennis, taal, beheersing en dosering.
- Psychologische machtsmiddelen; zoals rollenspel, manipulatie, intimidatie en pesterijen.
- Relationale machtsmiddelen: zoals respect, invloed, hulp en contacten.

Zodra er één gewonnen heeft staat er weer een ander klaar om het gevecht over te nemen, want zo gaat dat in een hiërarchiecultuur.

Fysieke machtsmiddelen:

Op de liberaal bevrijde markt neemt het werk de belangrijkste plaats in. Daar draait alles om het maken, presenteren en doorsluizen van producten. De thuishaven is alleen na het werk van belang. Die dient als goede en veilige opslag voor de producent en zijn producten.

Mentale machtsmiddelen:

In het communisme is de familiale opslag de belangrijkste plaats. Daar draait alles om het organiseren en verdelen van de producten die de

producent geleverd heeft.

Psychologische machtsmiddelen:

De religie is een dualistische samensmelting van vaders liberale vrijmarkt en moeders communistische opslag. Daar draait alles om het oude man-vrouw conflict over de vraag wie de baas is over de producten: de producent die thuis zijn producten wil consumeren zoals hij dat verkiest of de beheerder die de producten eerlijk wil verdelen. De man die eist dat vrouw en eten klaar staan, het huis schoon en de kinderen niet lastig zijn en iedereen doet wat hem te pas komt. Of de vrouw die antwoordt dat ze dat alleen maar kan als de man de producten aanreikt die ze nodig heeft om haar taak naar behoren uit te voeren.

Relationele machtsmiddelen:

Het nationalisme is een reglementaire vastlegging van een kinderlijke aanbidding van de hiërarchische producten van vaders liberale markt met moeders communistische verdeel en heers tactiek. Ze stuurt met fysieke, mentale, psychologische en relationele machtsmiddelen aan op het vasthouden, herstellen en dicteren van het ophemelen van moeders communistische opslag van de producten van vaders liberale markt.

Met andere woorden: de hiërarchist zit kinderlijk verstrikt in een 'heerlijk' verouderde familiestrijd.... om het bewonderen van vaders liberale producten in moeders communistische opslag met zoons uiterlijk religieus vertoon van dochters nationalistisch-jaloerse verdeel-en-heers-tactieken.

4.2 Moeders strijdtoneel

Ortega Y Gasset begon in 1926 met een beschrijving van de opstand van de massamens. Hij concludeert dat de massamens juist leeft van dat wat hij ontkent en wat anderen hebben opgebouwd en dat dit soort mens uit haarzelf voort komt. Terecht. De massamens blijkt niets anders dan een kin-

derlijke kopiist die verstrikt zit in het rattengedrag van liberale supervaders, communistische supermoeders, religieuze superzoons en nationalistische superdochters die denken meer rechten te hebben dan anderen. Die blindelings herhalen waar ze kritiek op hadden. Die met verborgen agenda's ervoor zorgen dat een nieuwe generatie zich verzekerd weet van een superieure gezinspositie. De familiestrijd heeft zich alleen verplaatst, van thuis naar buiten.

Na de massale toestroom van vrouwen op de arbeidsmarkt, de afgelopen veertig jaar, heeft de overheid noodgedwongen een mengmoes van liberale en 'sociale' maatregelen laten zien. De ergernis van veel hiërarchische mannen daarover wordt zichtbaar in de politieke ontwikkelingen en kabinetsplannen van 2003. In de formatiefase hebben het CDA en VVD serieus overwogen om een coalitie te vormen met de SGP, een streng christelijke partij met een rigide vrouwenbeleid [vrouwen mogen geen lid worden en geen bestuursfuncties bekleden] en afwijzing van alles wat riekt naar homofilie. Een partij die met haar denkbeelden opvallend veel overeenkomsten vertoont met hiërarchische vadertradities elders in de wereld.

Want de hiërarchische zoon heeft heimwee. Heimwee naar de goddelijke positie van zijn voorvaders. Als het aan hem ligt wordt de klok snel terug gezet naar de tijd dat vaders nog de elite van het gezin waren, met moeder manager een stap daarachter. Naar de tijd dat vrouw en kinderen vader nog bewonderden [of althans de illusie gaven]. Toen vader iedereen nog kon domineren en genadeloos beduvelen en niemand nog achterdochtig was. Toen vrouw en kinderen nog zo bang gemaakt konden worden dat iedereen blindelings voelde, dacht en zei waar vader belang bij had.

Nou zijn vrouwen en kinderen niet meer onderdanig. Nou moet de zoon zelf oppassen om niet te worden beduveld (zie Schrijvers). Nou is er alleen nog maar schijn. Nou wordt menig man en manager op slinkse wijze voortdurend bekogeld met kritische vragen en opmerkingen en moet men zich om de haverklap verantwoorden. Maar hij heeft geduld. Met zijn plannen duurt het nog maar één generatie, dan durft niemand meer zelf na te denken en te

voelen. Dan is de zoon de baas. Dan doet iedereen wat de hiërarchische zoon heeft gezegd.

- Daarom wordt er met veel woorden niets gezegd als de hiërarchische zoon eigen belang voor algemeen belang laat gaan.
- Dáárom bewondert iedereen de hiërarchische zoon harder dan ooit.
- Daarom wordt er zo'n ophef van gemaakt als hiërarchische zoons vaderen.
- Daarom worden mannen nog steeds belachelijk gemaakt als ze [al teveel] zorgende eigenschappen ontwikkelen.
- Daarom reageert een alleenstaande als een verwend kind als hij of zij aan de kinderopvang moet meebetalen of zijn of haar collega met kinderen weer later komt of eerder weggaat.
- Daarom krijgen deeltijders niet dezelfde maatschappelijke kansen als fulltimers.
- Daarom wordt deeltijdwerk steeds weer met zoveel smoesjes teruggedraaid.
- Daarom wordt de kinderopvang zo duur gemaakt dat straks alleen rijke ouders dat nog kunnen betalen.
- Daarom vallen er steeds meer ontslagen.
- Daarom wordt het verschil in rijk en arm steeds groter.
- Dáárom wil niemand weten welke val wordt uitgezet.
- Dáárom luistert niemand naar de waarschuwende woorden van diegenen die het al eerder hebben meegemaakt. Die tig familie-oorlogen hebben meegemaakt. Die ook niet buitengesloten wilden worden en daarom hun protesten tegen onrechtvaardigheid maar staakten en niets meer zeiden, niets meer wilden weten, en niets meer deden om een eind te maken al die maatschappelijke familie-ellende.

'Deal', zegt de topambtenaar, de topmanager en de politicus. 'Wij zorgen ervoor dat jij straks verzekerd bent van kritiekloze bewondering over intelligentie, kracht en egoïstische onafhankelijkheid, als jij ervoor zorgt dat

wij superman in het bedrijfsleven en het politieke bedrijf kunnen blijven'.

'Deal', zegt de hiërarchische zoon tegen zijn partner', ik zorg ervoor dat jij thuis weer supervrouw kan zijn én blijven werken waar en hoe je maar wilt, als jij zorgt dat ik thuis een supermannelijk gezinshoofd en betweter mag zijn'.

'Deal', zegt moeder tegen de kinderen, 'ik zorg ervoor dat jullie superkinderen worden als jullie ervoor zorgen dat je mij als supermama ophemelt'.

Als het aan de conformist [of de massamens want dat is hetzelfde] ligt duurt het niet lang meer voordat vader na zijn werk weer wordt verwelkomt met lekker eten als hij thuiskomt. En als ik het stompzinnige geouwehoer hoor en zie van veel vrouwen die mij via de kabel opzoeken, doen ze goed hun best om bij uitverkorenen in de gunst te komen. Nog even, dan zijn moeder en kinderen weer dankbaar als vader even tijd heeft om te luisteren en met hen wil spelen of samen dingen doen. Wordt vader weer bewonderd en onderdanig om advies gevraagd. En net als alle supermannen uit het bedrijfsleven antwoordt hij dan weer alsof hij de wijsheid in pacht heeft. Nog even en iedereen gelooft weer in illusies over supervrouwen die als communicatieve alleskunnners het superieure recht hebben over emoties, gewetenloosheid, etiquettegedrag en struisvogelpolitiek. Alles weer van voren af aan. Moeder is weer een heilige en Vader wordt weer tot God verheven. En in tijden van nood roep je om die vader, ook als hij er voor de zoveelste keer niet is omdat hij keer elders aan het werk is. Geen wonder dat ouders heimwee hebben. Wat een goddelijke positie. Nog even en de familiedictatuur is weer terug van weggeweest. Want nou zijn de hiërarchisch conformerende kinderen van pappie en mammi de conformisme dicterende baas.

4.3 Het kind als nummer

Het eerste wat je leert in de familiehiërarchie is een nummer zijn. Met veel geschreeuw en weinig wil wordt je aangezet tot je onderwerpen aan 'de sterkste'. Tot je zodanig niet ontwikkelen dat je geen bedreiging meer vormt

voor 'de sterkste' hiërarchist en de slimste conformist-en-club. Tot liegen.... hoe geweldig 'de sterkste' en 'de slimste' wel niet is, hoe sociaal, hoe intelligent, hoe handig, hoe diplomatiek, hoe strategisch, hoe zakelijk, hoe berekenend, hoe politiek. Tot erbij willen horen. 'De sterkste' hiërarchist en 'de slimste' conformist gaan namelijk net zolang door tot je ook leugens voor je wil kiest en ook de beste verloochenaar van je eigen wilsontwikkeling en de beste leugenaar van de familie bent. Pas dan ben je goedgekeurd. Pas dan 'mag' je meedoen. 'Mag' je ook samen met 'de slimste' en namens 'de sterkste' anderen tiranniseren om hun wilsontwikkeling buitenspel te zetten. Mag je ook al diegenen die dat niet doen, die hun wilsontwikkeling blijven verdedigen en de waarheid blijven spreken, pesten, mishandelen, uitbuiten en doden. Word je ook volgepropt met rotzooi om dat zo lang mogelijk vol te houden en net zolang door te gaan tot je erbij neervalt; tot je ook uitgeteld iedereen als een nummer binnen een familie sectie ziet en behandelt. Want pas dan ben je 'betrouwbaar'. Pas dan ben je net zoals je hiërarchisch conformerende (voo)ouders hebben gedaan. Pas dan ben je ook immuun voor pijn, geschreeuw, misdaad en slachtpartijen. Pas dan kun je ook makkelijk iemand te grazen nemen. Hele volksstammen tegelijk. Ben je nog een held ook. Word je ook bewonderd en bewierookt. En als er iets mis gaat zeg je je voorfamilie na: 'sorry, foutje, moet kunnen. Ich hab es nicht gewusst. Ik volgde de wil-van-de-sterkste'. Want alleen zo krijg je toestemming van moeders communistisch conformerende familie van vaders liberaal hiërarcherende Staatsbedrijf. Alleen zo kun je familiair immers alles uitvreten waar je maatschappelijk streng voor wordt gestraft.

De hiërarchistenfamilie vormt de nationalistische misdadigersbende aller tijden maar kan ongelegitimeerd haar gang gaan omdat ze Staatsbedrijven familiair onder druk zet en bedrijfsmatig chanteert. Zij is immers het hiërarchische familieleger van vandaag en morgen. Daarom wordt alles en iedereen opgeofferd aan de belangen van een gewetenloze elitegroep. Daarom heeft iedereen een nummer. Daarom zijn vrouwen, kinderen en andersdenkenden lager in rang. Daarom zijn rechtvaardigheid en betrokkenheid begrippen zonder inhoud in een hiërarchisch conformerende familiemaat-

schappij. Daar is voor echtheid en eerlijkheid geen plaats. Daar speelt iedereen zijn of haar conformistische rol. Want vaders liberale hiërarchist wil geld in het laatje wil en moeders communistische conformist heeft daar een vrij religieus vrijhandelend Staatsmiddel voor. Compleet met arme en rijke mensen in arme en rijke wijken vol arme en rijke huizen, scholen en bedrijven, die allemaal niet moeten denken maar doen wat de patriarchale elite heeft gevraagd. Onder begeleiding van hersendodende hoempapa muziek en -bezigheden, die de oppervlakkigheid activeert, het waanidee van supermensen creëren door theatrale odes te brengen aan hiërarchisch vaders en conformistische moeders, die de illusie van superioriteit in stand moeten willen houden.

De hiërarchist blijkt een kinderlijk liberaal conformerende communist. Een sado-masochistisch triplenummer die dolgraag vrij wil zijn maar het niet is. Iemand die stevig geworteld is in de gewetenloos conformerende samenleving, waar ook ter wereld en onder wat voor godsdienst, ideologie of overheid dan ook. Iemand die emotioneel eigen belangen najaagt met de illusie daarmee het algemeen belang emotioneel te dienen. Die verslaafd is aan respect en bewondering. Die uit angst wat anderen zullen zeggen of doen, de waarheid over zichzelf en anderen niet wil leren kennen. Uit angst.... om niet aan de egocentrische belangen van zichzelf vergoddelijkende egoïstenleiders te voldoen.

4.4 Verdeel de emoties en heers

Vader is eenzaam. 'Omdat gij Mij verlaten hebt', staat er letterlijk in Deuteronomium 28:20. En in vers 21 blijkt dat 'De Here zal de pest aan u doen kleven, totdat zij u heeft weggevaagd uit het land dat gij in bezit gaat nemen.' Sars en de kippenpest hebben al toegeslagen. Dat krijg je er nou van als je zegt dat vader er is voor de verwachtingen en moeder voor de emoties. Heb je binnen de korste keren de [rationele en emotionele] atmosfeer letterlijk en figuurlijk grondig verpest en ontnem je de mens in snel

tempo het kleine beetje gezonde lucht dat ons nog rest. Hiërarchisten verde-
len de emotionele familielucht immers emotieloos volgens vaders rationeel
weten-schappende verwachtingen in moeders wetenschappelijk verwachte
emotielagen. Met vader aan kop.

De hiërarchist blijkt niet alleen de aarde maar ook zichzelf in razend tempo
bezig te vernietigen. Dag in dag uit laten de wereldburgers via allerhande
media zien hoe de conformistische massa geest en lichaam conformistisch
toetakelt op het gebied van macht, aanzien, geld en uiterlijk vertoon en seks,
drank, drugs en sado-masochistisch geweld. Vaders wilskrachtige boeme-
rang gaat van hoog tot laag van buiten naar binnen en van binnen naar bui-
ten van laag tot hoog. Tot het mis gaat, zoals de geschiedenis keer op keer
weer laat zien.

Vandaag de dag tonen de maatschappelijke ontwikkelingen onomwonden
aan hoezeer de hiërarchische elite haar superieure positie weer terug wil.
Terug naar de macht van een kleine groep supermensen.

Sinds de franse revolutie en de 1e en 2e feministische golf die zorgden voor
een sociaal zekerheidsstelsel en wettelijke gelijkwaardigheid op de arbeids-
markt voor mannen en vrouwen, hebben veel mannen en vrouwen zich na-
melijk ontwikkeld volgens het voorbeeld van de eliteclub. Met alle wilskrach-
tige dominantie en dienstverleners-luxe van dien. Nu stikt de wereld ineens
van de supermensen. Daarom klinkt de roep om geweld, afbraak van het
sociale zekerheidsstelsel en opbouw van de hiërarchie luider dan ooit. Ieder-
een wil immers de beste zijn. Want wat is een supermens zonder bewonde-
raars, een elite zonder volk, een bedrijfsleider zonder bedrijf, een meester
zonder leerling, een ouder zonder kind en een sadist zonder masochist
nietwaar?

En dus probeert de super-elitaire massa van de 21^e eeuw voor de zoveelste
generatie om patrriarchale über- en matriarchale untermensch-tijden te
laten herleven. Want hoewel de familiehiërarchie nooit is weggeweest is hij
actiever dan ooit tevoren. Alleen dankzij haar menselijk kapitaal kan de
ouder-elite haar superieure positie immers weer heroveren. Dus kijkt zij met
een berekenend oog, zoals alleen de jagerselite dat kan, naar de zwakke

plekken in de hiërarchische samenleving. En ja hoor, daar heb je het oeroud-koude oorlogsspel tussen hiërarchische vaders en moeders. Nu nog medestanders. En zie wat hebben we daar: kinderlijk conformerende aanbidders. Ach God.....

religies zijn gebaseerd op de gespleten illusies van superouders; op de waanideeën over tot god verheven supervaders, heilige moeders en aanbidende kinderen. Wat een heerlijk kapitalistisch communi-sti-cerende drie-eenheid. En wat een onverwachte medestander.

Heel lang was het kapitalisme vijand van het communisme. Het communisme is namelijk gestoeld op een samenleving die in gemeenschap van goederen is getrouwd. 'Alles is van ons allemaal'. Dit in tegenstelling tot het kapitalisme die een samenleving op huwelijkse voorwaarden prefereert.

Het [huidige] communisme is in de 19^e eeuw ontstaan uit een combinatie van de levenswijze van kloosterorden en sekten, een aantal utopische socialisten als Saint-Simon, Faurier, Owen en de ideeën van Marx en Engels. Het utopisch socialisme stamt ging uit van een samenwerking van machthebbers en machtelozen. Het Marxisme uit het midden van de 19^e eeuw redeneerde dat uit de klassenstrijd tussen bezitters en bezitslozen vanzelf een revolutie zou ontstaan waaruit een klassenloze maatschappij zou ontstaan. Doordat de communistische praktijk in Rusland en China uitliep op een bureaucratische dictatuur met een steeds machtiger wordende elitaire bovenlaag, is deze oorspronkelijke bedreiging van de kapitalisten van de vrije markt, geleidelijk aan tot een interessante medestander van de vrije markt geworden.

Immers, de toplaag van het communisme heeft de touwtjes gewelddadig in handen en dwingt iedereen tot een iedereen-moet-gelijk-zijn-behalve-de-elite-cultuur. Daarmee is zij van tegenstander tot het ideale voorbeeld van de elite geworden: de illusie van supermensen en gelijkwaardigheid ineen. Wat wil een kapitalist nog meer. De kapitalisten van de vrije markt zien hiermee nieuwe kansen en spelen handig in op deze hiërarchische gelijkwaardigheid met supermensen aan kop. Vanaf nu is iedereen gelijk rijk behalve de kapitalist, die is superrijk in

een superstaat. De bureaucratie moet verdwijnen – en daarmee alle lagen zodat de elite hoger is dan ooit te voren - en een kapitaalkrachtige elite verschijnen. Wat wil de kapitalistische elite nog meer.

Ongeacht alle kennis die de mensheid in de loop van de geschiedenis heeft opgedaan telt nog steeds alleen de wil van de sterkste. De wil van de sterkste egoïst blijkt het egocentrische fundament waar de wil van de zwakkere egoïst op is gehuisvest. Van generatie op generatie vormt een egoïstische wil-hiërarchie de ruggegraat van de samenleving. Eerst in gezin en familie, daarna in educatie en belangengroepen, vervolgens in bedrijven en organisaties en tenslotte in staten en werelddelen. Allemaal gebaseerd op de-wil-van-de-sterkste. Allemaal gebaseerd op angst aanjagen, intimideren en met geweld onderdrukken dan wel buitensluiten als je het waagt om je niet te onderwerpen aan de wil van de sterkste. Als je rechtvaardigheidsgevoel protesteert en je je krachtenveld mobiliseert tegen dat egocentrische beleid van dat sterkste familielid dat met de sterkste kennis, op de sterkste markt, recht-van-de-sterkste politiek bedrijft. Opdat iedereen in dezelfde egocentrische valkuil trapt: 'je hoort erbij mits je net zo'n egoïstisch uilskuiken bent als wij'. Mits je je ook egoïstisch conformeert aan egocentrische uilen die mid-delpuntzoekende egoïsten verzamelen en kleintjes en niet-egoïsten link(s) laten liggen. Mits je ook de grootste bek opzet dat je altijd tekort komt. Mits je die eeuwenoude polarisatie ook op de torenhoge spits drijft door egocentristen en egoïsten als een goddelijk natuurgegeven te verklaren en het handhaven van een egocentrische machtspositie en egoïstische hulpvaardigheid op biologische gronden verontschuldigd.

It's lonely at the top. De hiërarchist denkt door dwang eenzaamheid op te lossen en respect te verdienen. Wat een uil, heeft geen respect voor de wil van anderen, tenzij het hem of haar beter uitkomt. Tenzij het een uilskuiken betreft die hoog van de kerktoren blaast omdat ie als grootste schreeuwer het meest krijgt en als gevolg daarvan de meeste rechten kan toe-eigenen. Logisch nadenken wordt wel erg moeilijk daarboven. Er is dan ook niemand die je op je 'weten-schappende' stompzinnigheden wijst. Wie nestelt zich nu

in een ivoren kerktoren met een stelletje conformerende jaknikkers daaronder om je eenzaamheid op te lossen. Daar word je nou echt vrolijk van, al die mensen die uit angst voor minachting en isolement precies zeggen en doen wat je wil dat ze zeggen en doen. Maar één ding is zeker, de hiërarchist weet precies hoe al die conformisten zich voelen. Dat wel.

Oerman komt terug van de jacht. Naar zijn eigen domein, zijn eigen territorium. Hier is *hij* de baas. Hier hoeft hij niet te concurreren met al die soortgenoten. Hier hoeft hij niet naar de pijpen van de sterksten te dansen. Hier is hij geen nummer. Hier is *hij* de baas. Hier kan *hij* doen wat al die collega's en bazen doen en hebben gedaan. Wat zijn vader en de rest van de familie doet en heeft gedaan. En hij herhaalt wat hij meemaakte op het veld en vroeger thuis. Alles moet zo gaan zoals hij het wil. Iedereen moet precies zo reageren en niet anders. Iedereen moet zich precies zo kleden en niet anders. Iedereen moet precies zo doen en niet anders. Iedereen is een nummer, meer niet.

Daar is de oervrouw. Ze heeft alles naar zijn hand gezet. En de kinderen reageren precies zo en niet anders. Kleden zich precies zo en niet anders. Doen precies zo en niet anders. Ze zijn een nummer, meer niet. Want thuis is oervrouw de baas.... volgens de verwachtingen van vader.

Bronnen

- Bijbel, (1995). *Bijbel*. Haarlem: Nederlands Bijbel Genootschap.
- Bovens, M.A.P., e.a. (2001). *Openbaar bestuur. Beleid, organisatie en politiek*. Alphen aan den Rijn: Kluwer.
- Emmerechts, Sonja, (1999). *Pesten. Wat doen we eraan?* Antwerpen: Icarus.
- Geerligts, C.T., (1991, vijfde druk). *Selecterend Onderwijs in: Basis cursus sociale wetenschappen*. dl.4 (18). Heerlen: OU.
- Grave, W.S. de, (1991, vijfde druk). *Interacties tussen leraar en leerling in het licht van de zich zelf bevestigende voorspelling*. In: *Basis cursus sociale wetenschappen* dl. 4 (19). Heerlen: OU.
- Greene, Robert, (1998). *De 48 wetten van de macht*. Amsterdam: J.M. Meulenhoff.
- Harris, Thomas A. (1969, 13e druk). *Ik ben o.k.- jij bent o.k.* Baarn: Amboboeken.
- Houwaart. Dick,(1990). *Het geheim van de ambtenaar*. Kampen: J.H. Kok.
- Leeuw, J. de, Kannekens, J. *Bedrijfsethiek voor HBO*. Best:: Damon.
- Ortega Y Gasset, José. (1971, 14e druk). *De Opstand der horden.*'s-Gravenhage: Leopold.
- Schrijvers, Joep P.M.(2002). *Hoe word ik een rat?* Schiedam: Scriptum.
- Kamp, Jurriaan, (2000). *Omdat mensen er toe doen*. Rotterdam: Lemniscaat.
- Miller, Alice, (1983, 4e druk). *Het drama van het begaafde kind*. Bussum: Het wereldvenster .
- Orwell, George. (1976). *Nineteen Eighty-Four*. Bungay: The Chausser Press.

- Riemann, Fritz (1980). *Psychologie van de angst*. 's-Gravenhage: Vuga bv.
- Summa, (1993). *Encyclopedie en Woordenboek in kleur*. Utrecht-Wageningen: Kluwer Algemene Boeken bv.
- Vandereycken, W., e.a.(1992, eerste druk). *Handboek psychopathologie deel 1*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Verhulst, F.C. (1991, 2^e herziene druk). *De ontwikkeling van het kind*. Assen/Maastricht: Van Gorcum.
- Wesselingh, A.A., Meijers, F.J.M., Kley, P., van der, (1991, vijfde druk) Onderwijs en ongelijkheid: een verkenning. In: *Basiscursus sociale wetenschappen* dl. 3 (13). Heerlen: OU.
- Wit, Jan, de, Veer, Guus, van der. (1993). *Psychologie van de adolescentie*. Nijkerk: Intro.